

NR. 32

MŪŠŲ LIETUVA

Padaria Caieiras
KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI
ONA IR EDVARDAS PAŽERAI
Vila Crescuma — Caieiras — E.F.S.J. — Est. S. Paulo

Ž I N O M A

Siuvėja VERONIKA BACEVIČIENĖ,
iš MOOCOS, RUA da MOOCA 3206
nr., persikėlė į Av. ZELINĄ 60 nr.
(prie Rei do Prego).
Praneša savo klientams.

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana
NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00
KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5
ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

GYDymo - CHIRURGINĖ KLINIKA
Dr. ORLANDO LODOVICI

Gydytojas - Operatorius Hospital das Clinicas
Operacijos - moterų ligos - pribuvėjas - ambulatorinis gydymas - venerinės ligos.
Priėmimo val. Nuo 4 iki 7 val. kas dieną.

Šeštadieniais nuo 3 iki 5 val.

Vizitas Cr. \$ 40,00

Consultório: Lgo. S. José, N.º 1 - V. Zelina
Residência: Rua Santo Antônio, 724 - Fone 2-4460

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃO CARREI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Kovo 19 d. (Março)

Nr. 6 (32)

HENRIKAS VALAVIČIUS

Mūsų Uždaviniai

Sunku būtų surasti mūsų tautietį S. Paulo mieste, kuris šiandien nenorėtų prisipažinti lietuviu esąs. Beveik kiekvienas iš mūsų didžiujamės šiuo vardu. Antra - turime daug pavyzdžių iš kitataučių, kilusių iš Lietuvos, kurie laiko garbę, kad gali vadintis mūsų piliečiais. Ir suprantama. Lietuviai emigratai, per porą dešimtmečių, sąžiningu darbu ir pasiektais laimėjimais yra įgiję gerą vardą. Be to, gerai žinome, kad esame turėję ir nemalonių atsiliepimų, ypač pirmaisiais emigracijos metais.

Per sunku darbą, vargą, pasiryžimą ir gabumus didžioji mūsų išeivių dalis yra neblogai įsikūrusi, palyginus su pirmaisiais kūrimosi metais.

Tačiau nėra paslaptis, kad mūsų tautinis ir kultūrinis darbas nežengia pirmyn: organizacijos turi maža narių, chorai -- nedaug dainuotojų, spauda - skaitytojų. Daugelis mūsų vaikų nebemoka tėvų kalbos, o tėvai nepriduoda daug reikšmės lietuviškų pamokų būtinumui. Net gi atrodo, kad organizacijų darbas ir kultūrinis veikimas buvo gyvesnis pirmuoju emigracijos periodu, kai dar daugelis grūmėsi su žymiai sunkesniais gyvenimo sąlygomis.

Nebūtų teisinga tvirtinti, kad mūsų tautiečiai pradėjo nutautėti, žinoma, nekalbant apie žymią dalį jaunosios kartos, kuri čia yra gimusi ar išaugusi. Kiek yra ryški ir gyva mūsų senosios tėvynės įtaka mums, - vaizdžiai parodo ir šis faktas: kiek daug mūsų tarpe yra žmonių, kurie tebesivilia ir yra nusistatę sugrįžti į Lietuvą ir jei mirti, tai nors gimtojoj žemėj.

Tėvynės ilgesys visu negailestingumu skaudžiai pažadina, ypač senesniojo amžiaus, ir primena tą sunkiai nusakomą išgyvento amžiaus trūkumą ir tragediją, kurią beveik kiekvienas emigrantas, kokios jis tautybės bebūtų, ankščiau ar vėliau savo širdyje pergyvena.

Tai yra gaivališkas žmogaus sielos pasireiškimas, kuris neišvengiamai įrodo, kiek atskiras

asmuo yra dvasiškai susietas su savo krašto gamta, kalba, tėvų ir senelių palikimu, tautos istorija, nors tas pats asmuo dažnai negali sau to išaiškinti bei savo jausmų suprasti.

Todėl visas kultūrinės veiklos ir švietimo tikslas siekia sąmoningo supratimo tų žmogaus gyvenimo vertybių, kurias mes vadiname tautybės vardu. Nesuprasdami sąmoningai šių reikalų, mes nesugebame teisingai įvertinti dabarties įvykių ir dažnai jiems nepriduodame tos reikšmės, kokią turėtumėm skirti kaip sąmoningi tautiečiai. Reikia pastebėti, jog mūsų tautinio veikimo reikšmė šių dienų aplinkybėmis yra įgavusi žymiai svarbesnės reikšmės, negu kada nors anksčiau mūsų užsienio kolonijose.

Pradedant 1926 metais, dauguma mūsų tautiečių - emigrantų ieškojo geresnių darbo ir pragyvenimo šaltinių, negu kad turėjo Lietuvoje. Bet atminkime, kad tuo laiku Lietuva žengė vos pirmuosius žingsnius ir viską kūrė iš griuvėsių. Pradėjus augti lietuvių skaičiui Brazilijoje, be pačių emigrantų tautinės veiklos, taipogi ir mūsų vyriausybės rėmė išeivijos kultūrinio gyvenimo reikalus. Žinant mūsų jaunos valstybės ūkinį pajėpumą, negalima žemai vertinti skirtųjų lėšų, kurios buvo skirstomos ir kituose kraštuose gyvenantiems tautiečiams.

Išlaikyti savo kalbą, duoti vaikams mokslą, nepamesti ryšio su tėvyne - tai svarbiausieji mūsų uždaviniai. Nors daugelis iš mūsų su kartėliu primena pragyventas laikus Lietuvoje, bet Nepriklausoma Tėvynė vis buvo tasai švyturys, kur skrido mūsų mintys: susitaupyti pinigų ir sugrįžti. Savas kraštas, koks jis bebūtų - turtingas ar skurdus, vis lieka molonesnis ir vertin gesnis, kaip kad svetimos šalies laimė ir turtai.

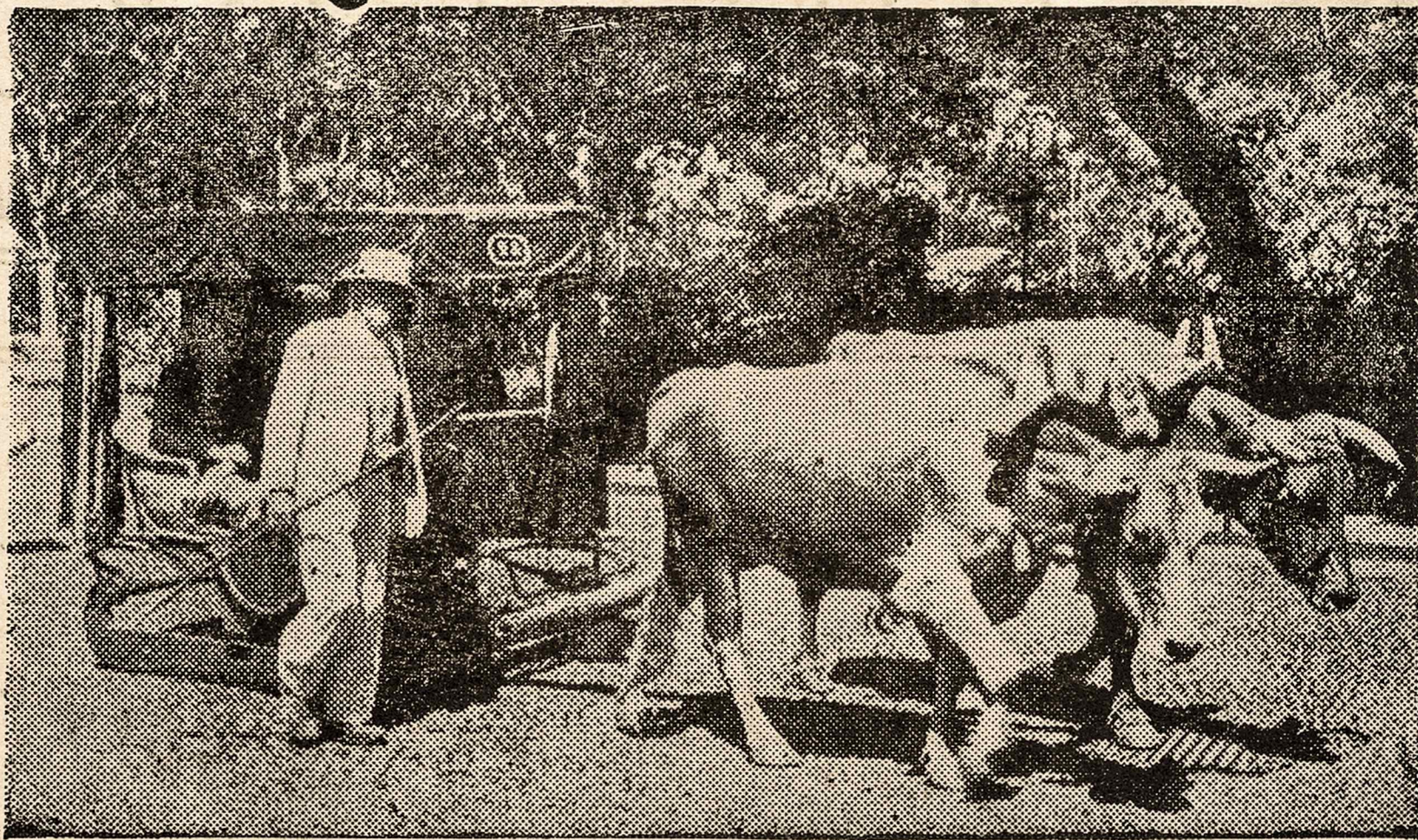
Visiškai suprantama ir nenuostabu, jeigu ir šiandieną mes didžiujamės patrijotizmu ir primygtinai tvirtiname savo lietuviškumą.

Mūsų gyvenimo sąlygos nedaug kuo pasi-

keitė, daugel iš mūsų jos pagerėjo, bet mūsų santykiai su tėvyne yra iš esmės pasikeitę. Ne visi mes esame persvarstę ir supratę, jog mūsų ramus ir patenkintas gyvenimas bei sentimentali kalbos apie lietuviybę, dažnai prie alaus stiklo, toli gražu nepateisina tų uždavinių ir tikslų, kuriuos mus įpareigoja kovojanti tėvynė, paplūdusi kraujuose.

kraujo kaina kovoti dėl savo tautos teisių, kurią didvyriškai moka mūsų broliai Lietuvoje. Bet šiandieną jau yra maža ir labai maža pasitenkinti bei apsiriboti senaisiais mūsų gyvenimo ir veikimo uždaviniais. Mūsų veikimo pagrindinis siekimas yra politinės kovos tikslas. Jo priešakyje stovi Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris siekia suburti viso pasaulio lietuvius

Portugalijoje Madeiros saloje dar važinėja tokiais vežimais.

Pavergtos Tėvynės broliai mūsų klausia:

«Ar mes, būdami laisvėje, viską esame padėję ant tėvynės aukuro, kad taptume laisvi?.. Mūsų širdys niekad tų nepamils, kurie per daug susirūpinę kasdienine duona.» - taip išsamiškai klausia mūsų laisvės kovotojai tėvynėje savo laiške, kuris yra pasiekęs Vakarų.

Skaitlinga lietuvių tautos dalis už tėvynės ribų ir įvairiose pasaulio kraštuose gali laisvai kalbėti ir reikalauti savo tautai laisvės teisių, kurių niekas mums negali paneigti.

Mes nesame vieni. Mus remia visos didžiosios demokratinės valstybės ir puikiai žinome, kad mūsų politiniai siekimai bei laisvės troškimas nėra sapnas ar gražios svajonės, bet realūs dalykai, kuriuos pasaulio įvykių raida vis aiškėnėmis raidėmis įrašo į didžiųjų galybių politinio veikimo programą.

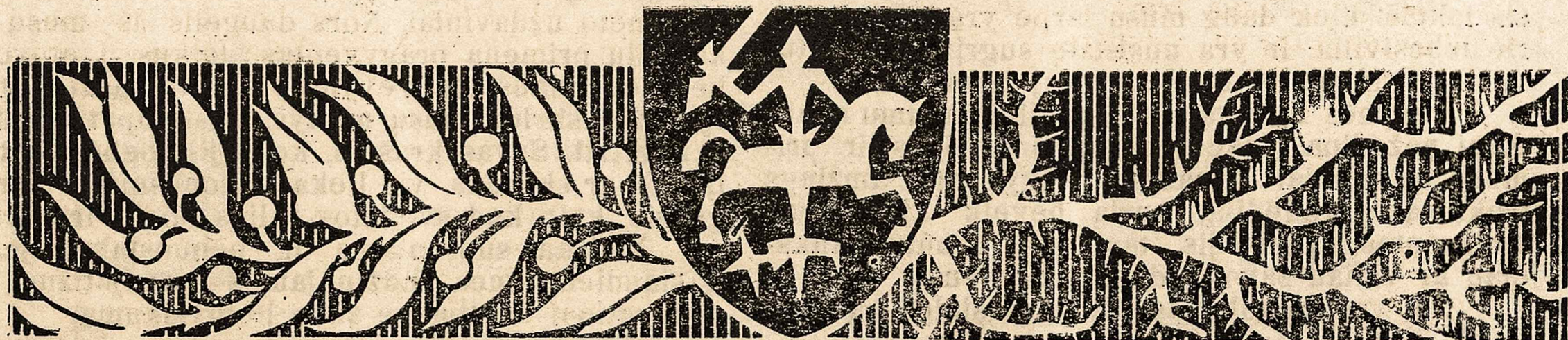
Gyvenant užsienyje, mums dar netenka

į vieną Sąjungą. Šios Sąjungos konstitucijos pagrindiniai principai neperseniai buvo paskelbti šio laikraščio skiltyse. Mes laukiame, kad netrukus ir Pietų Amerikos lietuviai įsijungs į viso pasaulio lietuvių sąjungą.

Jeigu daugelis iš mūsų snaudžia ir nežino arba netiki, kad kas nors yra daroma - klysta; nes daugel valstybių sostinėse ir beveik kiekviena svarbesne proga lietuvių žodis yra tariamas ir išklausomas. Ir jeigu kas nenori sudrumsti savo ramaus gyvenimo, manydamas, kad ir be jo apsieis, skaudžiai apsiriks.

Kiekvienas iš mūsų, kuris negali ir nėra apsišprendęs išbraukti iš savo širdies tėvų ir senelių palikimo, turės vieną kartą atsakyti į klausimą:

«Ar mes, būdami laisvėje, viską esame padėję ant tėvynės aukuro, kad taptume laisvi?»

KLAJŪNAS

Ir pramušė ašaros juodą granitą,
Kai verkė klajūnas Tėvynės;
Padangė ir temo ir rauda ir švito
Ir krito žvaigždelės auksinės...

Saulėlydy remuė meldžias,
O eglė klūpo pagiry,
Dangaus mėlynėn lekia, beldžias
Klajūnai vėjai šėldami.

Ir aš kaip tie klajūnai vėjai,
Blaškaus po svetimus kraštus,
Nors kelias purvinas, klampus...

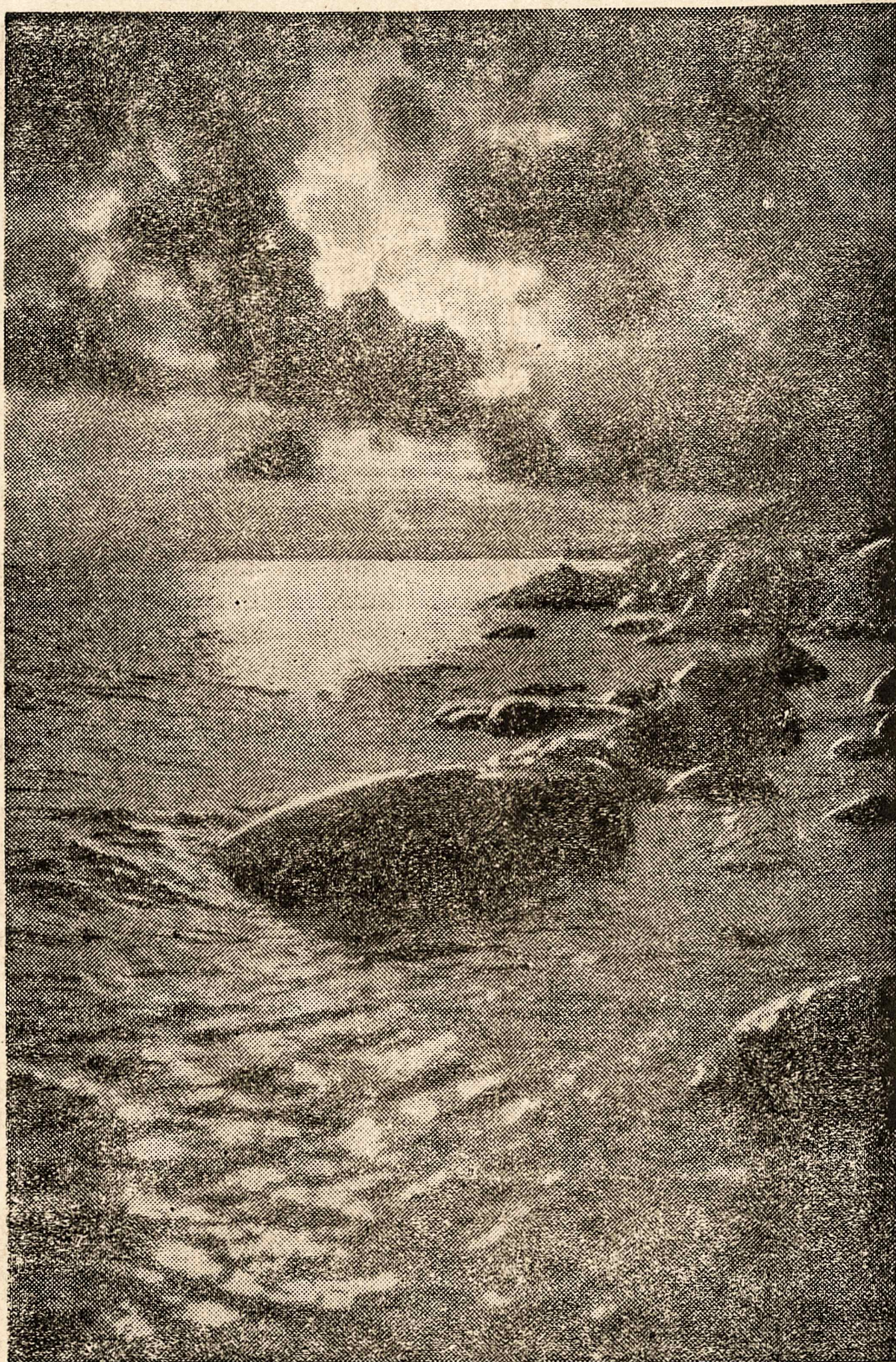
Lazda manasis palydovas
Iš namo veda į namus,
Kaip elgetą ir kaip valdovą
Pridengia apsiaustas šiurkštus.

Ir taip diena dienon keliauju
Keliais, takeliais ir takais,
Kol gyslomis dar teka kraujas,
Kol dar pavargę kojos eis...

Aš ieškau - ką esu praradęs,
Ko pirkti niekur negaliu...
Lemtis ką atėmė iš manęs
Keliant tėviškės keliu.

O jei nerasiu? Dievas žino -
Kaip bus baisu... baisu ir mirt.
Kad laisvės niekas negražina,
Kurį krauju norėjau pirkt...

Saulėledy remuė meldžias,
O eglė klūpo pagiry...
Lazda manoji vėlei beldžias -
Naujos kelionės prieangv...

PRIE BALTIJOS

Toli, prie Baltijos krantų,
Krauju pražydo kvapios gėlės;
Ir upėm teka ašarėlės -
Žilagalvio tėvo - motinėlės
Ir brolių -- sesių mylimų...

Iš miško šaukia mus -- «Kur tu?»
«Kur tu?» -- kukuoja gegutėlė.
- Tėvynė liko tik šešėlis,
O liūdnas pilkas artojėlis
Purena žemę su... spatu.

O platumėlis tų laukų --
Bet jie dirvonai: usnys, svėrės...
Kai kur tik rausvos aguonėlės,
Kaip liūdnos mūsų seserėlės --
Sargyboj budi prie kapų...

Bet greit neliks ten nė kapų --
Ir juos nupūs Rytinis vėjas,
Nutils ir giesmės ten skambėję
Į šventą Vilniaus Motinėle, --
Nutils ir skambesys varpų...

Ir tai įvyks, žmogau, kai tu --
Tiki, jog niekam nevergausi.
Kai laisvių obalsiai skambiausi
Pasauly skamba taip jau gausiai,
O -- milijonai nuskriaustų...

Tremtyje, 197.

Stebuklingoji Tošėlė

Rašytoja Lazdynų Pelėda-Sofija Ivanauskytė - Pšibiliauskienė gimusi 1867. IX. 28 Tryškių valsč., Šiaulių aps. Jos raštų palikimas nėra gausus, tačiau visi kūriniai yra gyvenimiški, dažnai pačios autorės išgyventi. Pažymėtini «Klajūnas», «Ir pražuvo kaip sapnas», «Motulė paviliojo», «Stebuklingoji tošėlė» ir kt.

Rašytojos mirimo metinėms paminėti (mirė 1926. III. 14) talpinama «Stebuklingoji Tošėlė». Red.

Tarp Ūbiškės ir Luokės tęsiasi kaip platus kaspinas aukšta, slaptinga Bivainės giria. Kiekvienam žemaičiui ji gerai žinoma. Nors jos nematė, tai apie ją girdėjo dainuojant ar pasakojant.

Šita giria iš senovės neprieinama, ir niekam į galvą neatėjo ištardyti jos paslaptingųjų tankumynų. Tą girią, remiančią padangę, prižiūri laumės, šikšnosparniai, dideli, kaip geros duonos kepalai, dviem žmogaus galvoms. Čia kaukai turi savo lizdus, ir daugybė baisenybių gyvena laužuose ir susipynusiose šakose skarotų, apkerpėjusių šimtamečių pušų. Baisiausias už visas baisenybes yra «Bivainės Driskis».

Visi jo bijo be galo, o labiausiai jaunos merginos, nors «Bivainės Driskis» niekam nieko pikto nedaro: vien liūdnas klajoja po girią ir savo tošėlę pučia. Yra tai jaunas vaikinys, baisiai nuskaręs, išblyškusi veidu, kaip lelijos žiedas; už kepurės žaliuoja, tartum ką tik nuskinda, žalia rūtų šakelė.

Iš senų senovės klajoja jis, ir tošėlės liūdnas švilpesys skamba po girią...

Nepaprastas tai švilpesys, dėl to ir bijojo jo žmonės: ligi kas jo pasiklauso, amžinai nelaimingas tampa: liūdna jam lieka pasauly. nuobodu tarp savųjų; širdyje pabunda keisti troškimai, ilgesys ir pradeda svajoti apie tai, ko šiame pasauly nėra, ko gyvenimas duoti negali, apie ką niekas dar nieko nežino... Toks žmogus pasidaro lyg pamišęs: kas valanda jam liūdniau, kas valanda blogiau; ir vargsta kaip bėdina svajotojo širdis, kol baltasis mirties angelas padės ant jos savo šaltąją ranką ir nuramins gyvenimo kančias. Tačiau šitie nelaimingieji nesigaili nusotosios ramybės, nes ramybė gali vien kirminas pasitenkinti, ne žmogus...

Tikrai tai baises padėjimas; nenuostabu, kad jo bijo daugumas ir, tošėlę išgirdę, užsikiša sau ausis.

Tačiau, kada naktis sumigdo žmones ir toje ramybėje dejuoja po girią liūdnas tošėlės balsas, o giria ūždama jai pritaria, — atsiranda iš žemės gyventojų minios bent viena širdis, kuri geria tą gaidą, nors žino, jog tai yra nuodai...

Kas ta klajūnė dvasia, iš kur ji atsirado girioje? Klausinėjau senus įtikimus žmones, tyrinėjau liudininkus, ir šit ką sužinojau.

«Bivainės Driskis» buvo nežinomų tėvų vaikas. Rado jį girioje mažutį. Užaugino jį žmonių

gailestingumas. Nenumirė vaikas badu, nors niekada sotus nebuvo; nuogas nevaikščiojo, nors niekada drapanų neturėjo; žmonių gailestingumas pakišdavo jam atlikusio valgio badui numalšinti ir niekam nenaudingų skurlių kūnui pridengti.

Ir taip apsidariusį vargšą juokais praminė «Bivainės Driskiu».

Niekinamas ir visų išjuokiamas, užaugo vaikas į berniuką. Vienatinis jo turtas buvo suktinė tošėlė, kurią pats sau pasidarė ir dažnai, visiems sumigus, išėjęs į laukus ar į girią, švilpniavo savo liūdnas gaidas. Matydamas darbą dirbančius žmones, suprato vaikinys, kad ne vien žaidimui Dievas žmogų leidęs, ir pasiieškojo sau tarnybos: pristoję į dvarą, o su juo sykiu kaip šešėlis atsivijo ir juokingoji jo pravardė.

Dvare būdamas, pamatė jis ir pamilo merginą, našlaitę. Ji buvo taip pat žmonių niekinama, kaip ir jis.

Ji viena neprasivardžiavo, priderančiai Juozeliu vadino ir niekad piktu žodžiu neužgavo vargdienio širdies. Ir pamilo jis ją, pamilo ne juokais, bet karštai, pašėlusiai, kaip tik jauna širdis mylėti gali. Į pagalbą tošėlė jam atėjo. Pritraukė, suartino vargšų širdis, ir jausmas grynas, pirmasis, kaip pavasario nekaltas žiedas, žadėjo jiedviem nepaprastą laimę žemėje...

Bet dvare gyveno jaunas ponaitis, neapsakomai smailus prie jaunų merginų; įsispitrėjo nevidonas į vargšę Onytę ir pajuokuoti su ja sumanė.

Mergelės jausmas, žadėtas Juozeliui, ėmė palengva aušti. Valandomis gaila gaila jai buvo Juozelio; kuris tokias liūdnas gaidas savo tošele vadžiojo, bet ponaitis toks buvo gražus, taip gražiai mokėjo kalbėti ir... mylėjo kažin kaip kitaip...

Suprato Juozelis. Prie kúdroš nuėjęs, ilgai ilgai žiūrėjo į vandenį, kaip į veidrodį; lygino save vargingą su ponaičio švelnia ir laiba statula...

— Kur man su juo lygintis, — tarė liūdnai Juozelis ir, ant kúdroš kranto atsisėdęs ėmė savo paprastas gaidas vadžioti.

Verkė ir guodėsi stebuklingoji tošėlė, atkartodama širdingą Juozelio skundą savo likimu, kuris nieko daugiau jam nepaskyrė, kaip tik skurlių glėbį ir jausmingą širdį, trokštančią laimės, trokštančią savo teisių. Juozelis kúdroš vandenyje pamatė, kam teks numylėtosios Onytės širdis... O jam kas?.. Mirtis tegali jo skausmą nutildyti!

Liūdnai dejavo tošėlė. Klausėsi jos dejavimo Onytė, ponaičio glamonėjama...

Ponaitis nepratęs buvo ko nors sumanyto nepasiekti; todėl, ko švelniais žodžiais įgyti neįstengė, prievarta sau ėmėsi... Kaip uždegtų šiaudų liepsna, nors iš karto aukštai pašoka, bet ir veikiai užgęsta, taip ponaičio meilė veikiai pranyko...

Pritrūko Juozeliui jėgų ilgiau bekentėti. Nakties metu vaikinys pasikorė po ponaičio langą...

Užpyko baisiai ponaitis; liepė tarnams tuoj nuimti nuo šakos nelaimingąjį ir, į girią nuvežus, užkasti.

Išėjo iš dvaro Onytė, apsistojo ties Bivainės giria ir ėmė balsu raudoti:

— Kur aš dingsiu dabar našlaitė? Nėra visame pasaulyje, kas mane priglaustų, kas mano

vargą paguostų! Kur aš pasislėpsiu nuo žmonių apjuokos?

— Eik šen, pas mane! — sudejavo Juozelio tošėlė...

Onytė klausosi, pati savim netiki. . . Tai giria ūžia ir gaudžia, tai vėjas tarp šakų dejuoja...

Ne, tai ne giria gaudžia, ne vėjas dejuoja; Onytė gerai pažįsta tą balsą. Tik viena tošėlė taip dejuoti temoka, mieloje Juozelio tošėlė...

Eina Onytė gilyn į girią. . . eina, o mėnulis iš aukštai šviečia, tartum veste ją veda, ir tošėlė kas kartas arčiau girdėti.

— Juozeli, Juozeli tu mano!

Šit dar veja neapaugęs Juozelio kapas. Par-krito Onytė ant jo verkdamas: gailėsysis draskė jos širdį.

Tošėlė gaudžia, vis liūdnam dejuoja:

— Eik šičia, Onyte, mesk suteptąjį rūbą; rūtelių aš savo tau duosiu: žiūrėk, kaip žaliuoja. Pakaks mudviem abiem! Atleis Dievulis: Jo meilė didesnė už visos žmonijos nuodėmes. Nurims tavo bėdinoji širdelė!..

Šit artinasi Juozelis. . . ima į glėbį. . . glaudžia. . .

— Ten viską užmirši,—dejuoja tošėlė.

Jis glaudžia ją prie savo šaltos kaip ledas krūtinės, saltomis lūpomis palytėjo jos lūpas... Nieko jau nebejaucia Onytė; nurimo visi skausmai...

Rytuose švinta. . . Vieversys, aukštybėse užsikoręs, pasaulį budina, garsina; vėjelis sujudino medžių šakas; bunda visa gamta...

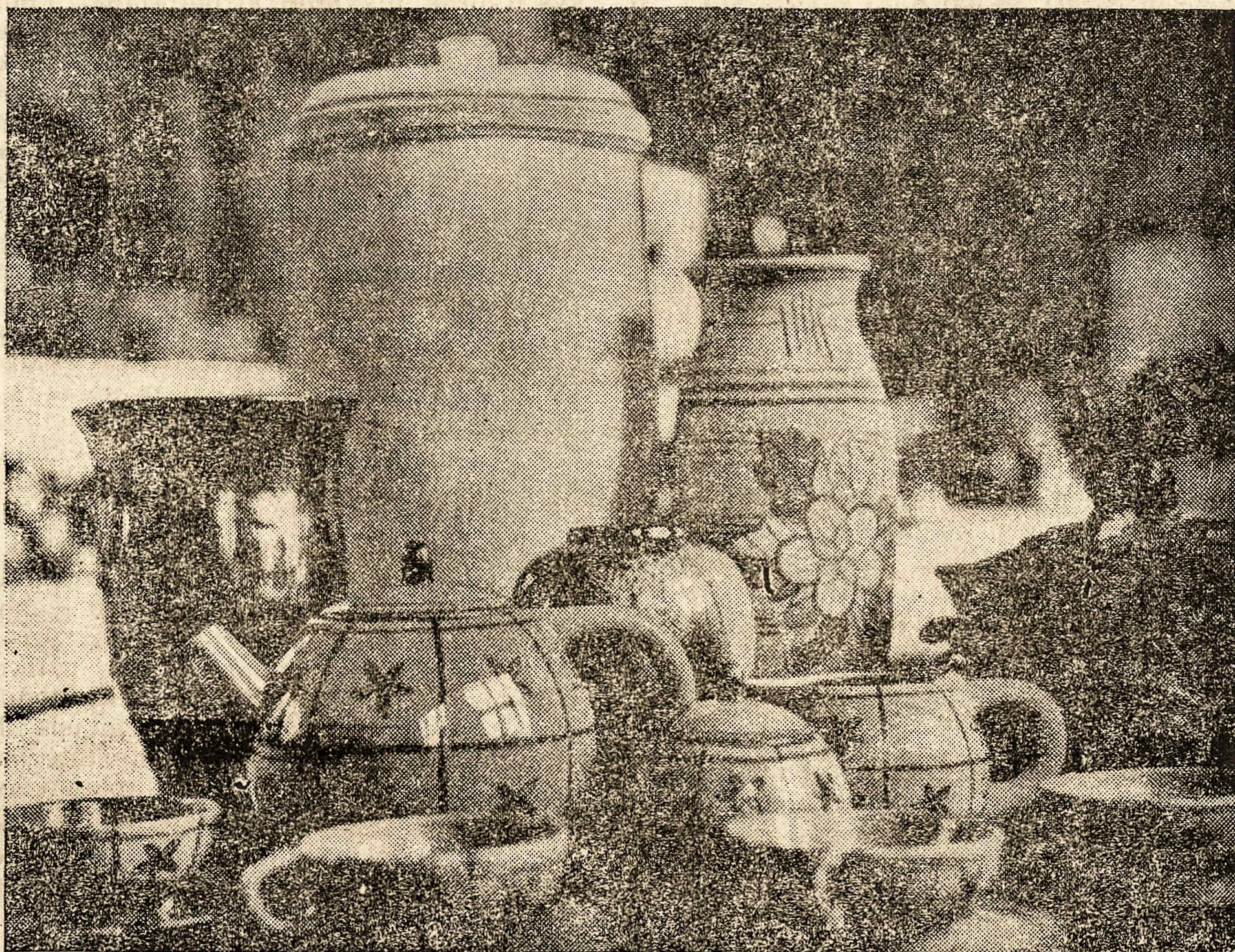
Onytė viena nebunda: ji amžinai užmigo Juozelio glėbyje; jau niekas jai nebesopa! Jos

vėlė toli toli nuo žemės pakilo; blizga baltas, gailėsio ašaromis nuplautas, rūbas; ant galvos žaliuoja rūtų vainikėlis, tartum ką tik nuskintas.

Čia nuo žemės, paskendusios tamsybėse, purvyne ir kraujuose, nebegirdėti jau nei verksmų, nei keiksmų: vien girdėti Juozelio tošėlės skardas nuo kapo. . . Kodėl gi jis nenuėjo su Onyte sykiu prieš Dievo sostą?

Jam nevalia ten eiti, jo maištingoji dvasia negali kilti prie Dievo. Jis klaidžios čionai po pasaulį iki teismo dienos ir savo tošėlės balsu budins ramiai miegančias širdis...

Ir ligi šiol, labiau mėnesienos naktimis, dejuoja po Bivainę «Driskio» tošėlė ir žemės gyventojų širdyse budina ilgesį, mintis ir daugelį nesuprantamų troškimų...

Grazūs Lietuvos keramikos dirbniai. Nagingi lietuviai ir iš molio moka pasigaminti meniškų indų.

JIE GRIZO...

— Sugrįžti tremtiniui į savo gimtąjį kraštą tai didelė laimė.

Bet tai savaime suprantama tiesa, kuri jau-guši kiekvieno žmogaus krūtinėje. Ir nereikalin-ga ilgų tiradų ir imantrių įrodinėjimų, koks lai-mingas žmogus, kada jis varu išplėstas iš savo gimtosios žemės, vėl savo žingsnius gali į ją pa-kreipti.

Todėl man keista ir juokinga repatrijacinė propaganda, raginanti tremtinius atsisakyti savo «užsispyrimo» ir sugrįžti į karo audroje ir degė-siuose paliktąją tėvynę.

Ak, buvau ir aš toje milijoninėje nuo tėvy-nės atplėštųjų alkanųjų skurdžių minioje. Ir gal niekur sve imšalio vardas nėra tokiu paniekos sinonimu, kaip buvusioje nacinėje Vokietijoje, kur nuo 1944 metų dirbau prievartos darbus, kar-tu su prancūzų ir jugoslavų karo belaisviais. Mi-lijonai nuo savo gimtosios žemės atplėštųjų ne-laimingų alkanų žmogystų, sušalę ir apskurę, drebėdami savo skuduruose, ir šildydami prie užsikurtos uoste ugnelės savo iš suplyšusios ava-lynės išlindusius pirštus, kalbėdavomės darbo pertraukų metu ir dalindavomės išpūdžiais, apie savo įvairiose šalyse pasilikusias tėvynes; svajo-davome su romantine nostalgija, tie kurių vis dar nebuvo atbukinęs slegiantis nacinis batas. Ir visi su didžiausiu nekantrumu laukėme karo pabaigos ir laimingo grįžimo į brangias tėviškių sodybas; nors jų vietoje ir pelenus surastume... Nesvarbu. Didele laime laikytume ir prie vėjo sklaidomų tėviškės pelenų priglauti svetimų ir žvarbių audrų nugairintas suskilusias lūpas...

Prancūzai ir italai apsisverkdavo kaip kūdi-kiai. Jugoslavai, olandai kietai suspausdavo lū-pas, belgai tyliai neprakalbinami užikniaubdavo. Lenkai vis bailiai apsidairydami smarkiai mos-taguodavo ir keikdavo pavergėjus. Latviai laiky-davosi rezervuotai ir išdidžiai. Bet kada jie kal-bėdavo apie savo tėvynę, rodos norėjo visus įti-kinti, kad nėra pasaulyje gražesnės ir mielesnės šalies už Latviją. Tik retai jie savo jausmus ro-dydavo. Lietuvių buvome tik trys: visi jauni, entuziastai ir savo nerimastingus svilgsnius kreip-davome per Elbę, pro Hamburgo «šyturius», meldami Kūrėją ištvermės ir jėgų, kad savo aki-mis pamatytume nacinės didybės subyrėjimą ir nuskriaustų bei sutryptų Europos tautų prisikėli-mą. Prie uosto darbų dirbo kelios dešimtys rusų belaisvių, bet jie niekada neparodė tėvynės nos-talgijos ir niekada nesiskundė darbo kietumu ir prižiūrėtojų žiaurumu. Kada jiems kalbėdavome apie grįžimą tėvynėn, apie namiškių ir gimtosios žemės ilgėsį, jie tik atlaidžiai nusišypsodavo:

— Tai buržuazinis prietaras, — atsakydavo.

— Tėvynė tenai, kur žmogus lengviau dirbi ir esi sotus. O tenai — žmogus niekada nebus so-tus...

— Bet gi ir jūs laukiate karo pabaigos? Jūs taip pat norite sugrįžti į savo begalines taigas. Jūs norite pamatyti savo motinas. . . — šaukda-vo nekantrūs prancūzai, iškraipydami jiems sve-timą kalbą.

— Manęs ten ir surišę nenuvežtų. . . o mo-tinos aš nepažinau...

— Ar gi jums ir motina ir gimtinės meilė - prietaras?

— Et, geriau duokite, vyrai, machorkos...

Ir plačiaveidis Serioža susisukdavo storą bankrutę įvairių žolių mišinio, kurių pokelį pirk-davomės už pusantros markės kantinoje ir va-dindavome jas «rúkomąja arbata». Tada įtrauk-davo į plaučius kartų dūmą ir neramiai numo-davo ranka. Keista, bet tada pastebečiau, kad nei vienas rusas nenorėdavo įsileisti į kalbas dėl grįžimo namo. Ar gi jiems šitame naciniam pra-gare geriau negu gimtoje žemėje-abejojau.

Ir vieną pavasario rytą sirenos be paliovos kaukdamos pranešė jau ne eilinį aliarmą, o ti-krąjį nacinės didybės subyrėjimą. Metėme darbą ir pirmąjį kartą pritraukėme piinus plaučius l a i s v o oro. Milijonai vergų išlindome iš sa-vo purvinių užunarvių. Užtvinoame gatves ir ne-drebėdami žvelgėme į vakarykščių valdovų-tiro-nų-uzurpatorių veidus, kaip lalsvi žmonės. Pasi-jutome ne darbo vergais, bet-žmonėmis. Verkė-me, bučiavomės, šokom, dainavom. . . Prancū-zai susižvejojo puodą sviesto ir kelis kepaliukus duonos. Tikros duonos, kuri buvo kepama vokie-čiams, ne prakeiktiems svetimšaliams! Mes puo-tavome, o malonūs kanadiečiai kariai apsupo rū-pestinga globa. Tik dabar supratome, jutome, įver-tinome tą brangiausią jausmą l a i s v e! Bet vi-sų akys pradėjo krypti linkui savo tėviškių. Prancūzai tuojau susiorganizavo kelis autobusus, užmezgė ryšius ir kanadiečiams globojant jau kitą dieną su dainomis ir triukšmingais šūkiais išvažiavo į savo mieląją saulėtąją Prancūziją. Atsisveikinome, atsibučiavome ir išlydėjome. Taip Po mėnesio atėjo iš Paryžiaus nuo Pjero (darbo draugo) laiškas, kuriame sunkiai įska tomai rašė, kad surado šeimą ir vėl laimingai gyvena savo tėviškėje, ko iš visos širdies linki man ir kitiems buvusiems nelaimės prieteliams...

Deja... Mano tėvynę tebeslėgė rytiniai de-be sys ir oras tėvynėje atrodė labai kenksmingas mano plaučiams. Aš vis lūkuriavau, vis nesku-bėjau, nors «tarybinių» piliečių rinkimas į perei-namąsias stovyklasėjo pilnu tempu. Neskubėjo ir kiti mano sutikti, jau pradėję grupotis lietu-viai, latviai, estai. Seedorfo ir kitose aplinkinė-se stovyklose susirinko apie 20.000 rusų, kurie terorizavo apylinkių gyventojus ir apsirėdę iš sandėlių išplėstomis vokiečių jūrininkų uniformo-mis, kaip melsvi juodvarniai klegėjo visais ke-liais, bet namo niekas neskubėjo.

Tada vėl sutikau bendro vargo kolegą pla-čiaveidį Seriožą. Jis buvo švariai apsirėdęs, nu-siskutęs. Važinėjo dviračiu ir spiaudė ant pra-einančių vokiečių. Išdidžiai pasisveikino ir pa-reiškė, kad į raudonąją peklą niekada daugiau negrįšias. Nors politrukai ir vilioja, bet nėra kvai-lių pačiam kišti galvą į kilpą...

Praėjo dar du mėnesiai. Rusai tyliai, nežymiai tirpo iš stovyklų. Po kaimus ir miestelius lakstė politrukų mašinos. Krėtė butus ir ieškojo «tary-binių piliečių» prie kurių nielai priskaitydavo ir mus. Bet anglai mums tuojau užtikrino, kad būtume ramus, pabaltiečiai neskaitomi «tarybi-niais» piliečiais. Čia iškilo nelemtas Jaltos su-sitarimas. Ar gi anglo-saksai nejautė pasirašyda-mi šį susitarimą, kad jis bus aplaistytas tūkstan-čių nekaltųjų krauju? Vargu jie tai žinojo.

Bet kodėl nereikėjo šitokio susitarimo nei vienai kitai tautai? Kodėl prancūzai, italai ar ki-ti sąjungininkai nereikalavo priverstino savo ka-ro belaisvių ir civilinių piliečių gražinimo? Kodėl tik «genialusis tautų tėvas» pramatė, kad po ka-ro milijonai «saulės» šildomų, jo spinduliuose iš-

angintų «vaikų» nenorės prisipažinti prie savo motinos-tėvynės, kurioje «laimingiausias yra darbo žmogus». Kur plačiausios laisvės ir didžiausia demokratija. Kodėl žmogus, koks jis bebūtų, kaip auklėjamas jis būtų bebuvęs, kartą varu ar laisvai tštrūkęs į kitą—žiaurų, kapitalistinių pasaulį, nė už ką nenori sugrįžti atgal? Kodėl? Kas tai paaiškintų? Bet raudonasis caras ir tai pramatė dar prieš karo galą ir išreikalavo iš naivių vakariečių susitarimą, kad visi tokie neklaužados varų būtų vėl suvaryti į stalininį rojų...

Ak, kada, kada prabils 1945 metų rudens įvykių fiksuotojas—istorikas? Kada atidengs šitas pavyzdžio neturinčias žmogaus nužmoginimo ir paniekinimo dramas? Karas jau keli mėnesiai buvo pasibaigęs, o kraujas liejosi upėmis. Liejosi tų žmonių kraujas, kurie kovojo už Staliną, kurie buvo raudonarmiečiai, karininkai, stachanoviečiai ir kitokie to baisiojo mechnizmo rateiliai.

Nepasitikėdamas dažnai perdėtais pasakojimais, turėjau nelaimės savo akimis matyti, kaip vyko «tarybinių piliečių repatriacija» Bremene. Atsitiktinai aplankęs vieną prietelių dr. M. lietuvių stovykloje, kareivinėse prie Bremeno, patariau kaip tik tada, kai rusai amerikonių kariams talkininkaujant, «repatrijavo» savo piliečius...

Ak, malonus skaitytojai, daug, daug puslapių reikėtų, norint aprašyti šitai tik vienos dienos dramai, kuri vyko tikrosios demokratijos saugotojo Amerikos kario akyvaizdoje, dar gi jam asistuojant (pagal įsakymą). Milžiniškas kareivinių rajonas burzgė mašinomis, į kurias šautuvų buožėmis priglūšintus, kruvinus grūste grūdo buvusius raudonarmiečius...

Vaizdas, kurį tikrai reikėtų pamatyti mano suklydusiems broliams, ypačiai tiems, kurių jau jokiais tiesos žodžiais neįtikinsi.

Visas rajonas sruvo krauju. . . Rusai patys žudėsi, savo viršininkų ir amerikiečių akyvaizdoje. . . Skutimosi peiliukais, skustuvais piovėsi. Keliami į sunkvežimius drąskėsi, kandžiojo si. . . Laužėsi ir virto į kietą grindinį. . . Skverbėsi jėga pro tirštas ginkluotas sargybas ir griuvo į gilų kanalą, veltui pasinėrę bandydami išplaukti į kitą pusę, kur. . . deja, jų vėl laukė politrukai! Čia, pro mano langą nuvilko besikandžiojantį ir besidrąskantį plačiaveidį Seriožą, kurio pamėlynavęs sudaužytas veidas buvo siaubo iškreiptas. . . Žiūrėjau, kaip užhipnotizuotas į tą baisų vaizdą. Žiūrėjo šimtai latvių, estų ir lietuvių. Šimtai liūdininkų stebėjo šitą siaubingą kelią atgal. Stebėjom nacinių pragaro kančių brolius, draugus, kurių likimas mums buvo ypatin-gai skaudus, kadangi nežinojome kurią dieną gal ir mes to paties susilauksime...

Ir kaip nušvisdavo visų veidai, jeigu kuriam pavykdavo pro jautresnės širdies amerikietį prastysti ir dingti už spygliuotų vielų tvoros. Bet tokių laimingųjų buvo tikrai nedaug. Po pietų ga-

vome žinių, kab dar dalis išvežtųjų pakeliui į traukinį ištrūko ir išsislapstė. Todėl mums žymiai buvo linksmiau...

* * *

O vėliau, daug sutikdavome «vokiečių» nemokančių vokiškai, bet su vokiškomis pavardėmis Kiek tokių ir šiandien yra vakarinėje Vokietijoje? Ir kodėl žmogus taip bijo tos sistemos, kurią iš visos širdies garbina tie, kurie ją tik teorijoje tepažįsta? Kodėl kartą išvietinti, bijosi net ir galvoti apie grįžimą? O kodėl nebijo prancūzai ir kitų kraštų tremtiniai? Kokią «laisvę» ir «laimę» slepia «geležinė uždanga. . .»

«O grįžti į gimtinę—didelė laimė!»
Ar visiems?

199, kovas.

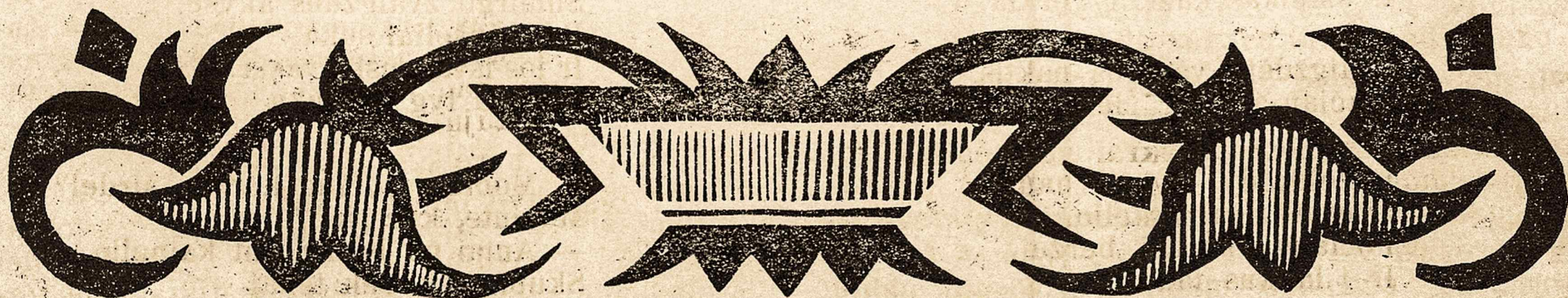

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO LAIKRAŠČIŲ KIOSKOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida Săo Joăo
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Paulino kampas.
JOTEIKOS RESTORANE R. dos Italianos, 711
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. Săo Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTĂCIO pas platintojus
VILA ZELINA Largo Săo JosĂe prie autobuso sust. vietos
ir mokes lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevičių, rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gauliă, Rua Piratini, 371 — casa 1.

M. Venclauskas

T r e m t i n ė

B A L A D Ė

Trijų Karalių vakare
Mergaitė dalį buria.
Toli tėvynė. Ji viena.
Ir svetima pašiūrė.

Ant stalo veidrodis. Šalia —
Dvi spraksi vaško žvakės.
Šešėliai žaidžia kampuose,
Ant veido mėlynakės.

Aplinkui tuščia ir tylu.
Tik mirga, spraksi, buria.
Parėmus galvą ties stalu
Į veidrodį ji žiūri.

— O mielas, kur tu, kur esi?
Ar gyvas dar tu ten?
Šaukiu: nors žvakių spindesy,
O pasirodyk man...

Ji žiūri, žiūri. Neviltis.
Klaiki svaja merginos.
Išvargus alpsta jau širdis,
Keisti šešėliai pinas.

Nė balso. Lyg rauda tyli,
Lyg smuikas kur vaitoja.
Ir veidrody, antai, toli,
Jau, jau... kažkas atjoja...

Danguj žvaigždė šviesi šviesi
Sidabrais tiesia kelią.
Kaip aiškiai mato... dievaži:
Pažino — Trys Karaliai.

Ant kuprių išpuošti balnai,
Kaip juos paveiksle matė.
— Tau laiškas. Vargše, nežinai,
Gal siunčia jį mamatė.

Ir atskrenda į ją stačiai —
Vai laiškas... ore sukas.
Juodi sušmėkšo pakraščiai
Ir dingo, lyg po rūką.

Tylu tylu. Tik jos širdis
Ir smuikas kažkur verkia.

— — — — —
Žvaigždėta vasaros naktis.
Plačiau akis pramerkė, —

Ir veidrody — gimti namai.
Svirnelis šalia kelio...
Po langu supasi beržai,
Ir į laukus takelis...

Svirtis sugirgžda pamažu,
Pakilusi į dangų.
Kaip pasiilgus... Kaip gražu...
Kaip širdžiai visa brangu.

Ir aiškiai aiškiai mato ji —
Pro langą gryčion žiūri:
Barzdylos niūkso svetimi
Prie židinio, paniurę.

Darželis tuščias. be žiedų,
Varteliai jau išvirtę —
Čia niekas nebelanko jų;
Sapnuoja rūtų mirtį...

Niekur namiškių nematyt.
Kieme tylą kapų.
Kas ten ant slenksčio sėdi? Cit...
Koks juodas... net šiurpu...

— Motuš... Mamytė... O, dangau...
Kodėl tokia juoda?
Aš už tave širdy prašau,
Meldžiuosi visada.

— Kodėl ant slenksčio tu, mama,
Sunykusi nakčia?
— Dukrele, mano mylima.
Neklausk, aš ne iš čia...

— Taveš čia laukti, balandėle,
Nuliūdus ateinu.
Manasis kapas jau sužėlęs
Altajuj... už kalnų.

— Tavięji broliai — sūnūs mano —
Vorkutos pragare...
Jonelis tavo — partizanas,
Namai — klaiki giria.

Ir rieda rieda iš akių
Jai ašara gaudi.
— Močiut, močiut, tave šaukiu.
Nebėr, nebėr... kur ji?

Sumirgo žvaigždės akyse,
Ratu šešėliai suka,
Ir jos išvargusi dvasia
Klajoja lyg po rūką.

— Močiut, močiut, kur tu, širdel?
Močiute, kur jisai?
— Antai po beržu, ant kalnelio —
Skubėk, skubėk tenai...

LIETUVOJE ŠIAUBO DIENOS

Jau praeitame «M. L.» nr. gerb. skaitytojams esame pranešę apie tariamą sukilimą Lietuvoje. Čia pat duodame vertimą sovietinio dokumento, gauto iš patikimų rankų, labai panašaus į garsiojo Sierovo instrukciją. Jis atskleidžia visą baisiąją naujų deportacijų tikrovę, kurią sovietai nori pateisinti apie tariamą sukilimą. Toji tikrovė yra juo tragingesnė, kad ji vyksta tuo metu, kada Paryžiuje buvo žaidžiama pašnekesiais ir tariamom deklaracijom apie žmogaus teises. (ELTA)

Politiūro 1948 m. liepos mėn. slaptojo įsakymo pasirašyto MGB pareigūno Abakumovo

Sumirgo veidrodis šviesom,
Vaizdų nutrūko pynės,
Tik sunkiai supas patylom
Išvargus jos krūtinė.

Laukai, laukai... Kiek daug varnų...
Žara danguj kaip kraujas.
Užgesus saulė už kalnų,
Degėsiai. Nerimauja...

Šit, šit takelis... pievom bėga
Į kalną po beržais...
Čia jie klajodavo be miego
Kaip pasakų vaikai.

Čia jis prisiekė jai tada
Neskirtis niekados...
Čia, čia — juk sakė jai mama —
Po beržu laukia jos.

Kalnelis Vienišas tarp pievų.
Nuogi rudens beržai.
Iš kur tiek juodvarnių, dėl Dievo?
A... pakaruoklis štai...

— Pakorė priešai, kad namus
Mes gynėm, kaip nuo seno.
Kiekviens kalnelis čia pas mus —
Kapynai partizanų...

— Jonelis... Gelbėkit... — Išbalus
Pašoko ji. Šiurpu.
Dvi žvakės baigia degt ant stalo
Ir veidrodis tarp jų.

Užgeso žvakė. Nevilty
Drebėdama ji stovi.
Už sienos muzika graudi —
Ar sapnas, ar tikrovė?

Ant stalo laiškas. Kas gi čia? —
Kaimynas jos lietuvis...
«... Altajų broliai ir mama
Jonelis girioj žuvęs...»

1948, Tremtyje.

dalies vertimas. Šis užšifruotas įsakymas buvo duotas vykdyti Šiaurinio Fronto Armijos IV Skyriui.

Numatytas vykdyti 1948 m. lapkričio - gruodžio mėn., gavus nurodymą iš Abakumovo. Įsakymas liečia Karelių Suomijos ir Baltijos respublikas.

a) Tardomieji arba suimtieji politiniai kaliniai turi būti deportuoti. Deportavimui pasiruošimai turi būti baigti iki 1948 m. rugpiūčio mėnesio pabaigos. Į deportacijos planą turi įeiti ir šeimos kaltinamųjų špionazų, dalyvavimu pogrindžio judėjime ir ryšiais su užsienio valstybėmis.

b) Drauge su kaliniais vietos kalėjų priežiūros personalas, išskyrus priklausančius komunistų partijai, kartu su savo šeimomis turi būti deportuotas.

c) MVD ir MGB centrinės įstaigos minimose respublikose turi ligi 1948 m. rugpiūčio mėnesio galo parūpinti išsamius statistinius davinius apie šių kategorijų asmenis:

buvusius karius profesionalus, puskarininkius bei karininkus ir jų šeimas;

buvusius valdininkus;

buvusius visų laipsnių mokytojus ir profesorius ir jų šeimas;

kunigus ir religinių bendruomenių narius;

laisvųjų profesijų narius - teisininkus, inžinierius ir t. t. ir jų šeimas.

Daviniuose turi būti nurodyta tokių asmenų politinis nusistatymas ir jų dabartinis užsiėmimas. Davinius reikalinga sudaryti mišriom grupėm pagal gyvenamąją vietą.

d) Ligi 1948 m. rugpiūčio 1 dienos turi būti priskirtas MVD personalas geležinkelio evakuacijos punktam visose apskrityse.

e) MGB geležinkelių atsargos daliniai turi būti priskirti transporto reikalui ir konvojų apsaugai. Jie turi aptarnauti Zagotzerno sandėlius, motorų taisymo stotis, naturalaus ir skysto kuro stotis, vandens stotis.

f) MGB geležinkelių ir teritoriniam daliniam išduotini specialūs maisto kiekiai ir rūbai: žieminės uniformos komplektas, viena pora veltinių, vienas kariuomenės tipo brezentinis apsiaustas ir t. t.

g) MGB daliniam išduotina lengvieji ginklai: automatiniai šautuvai 46, CHJM I granatos, terminiai sviediniai su uždegamąja medžiaga pastatam griauti ir t. t.

h) Deportavimų tvarka:

(1) pradėti vienu metu dviejose srityse - pajūrio ir Vilniaus; kryptis — iš pajūrio srities Velikije Luki link, iš Vilniaus į Minską. (2) Iš vakarų srities su Kaunu ir iš centrinės srities su Šiauliais vienu metu su Jaroslavlį kryptimi.

i) Specialūs įsakymai vykdomi Baltijos respublikų M B dalinių komanduojančių karininkų operatyviniame įsakyme nurodytu laiku:

(1) Asmenys, sulaikyti nuo šio įsakymo galiojimo dienos ir kaltinami špionazų, pasiprieši-

PRAGARIE...

(Nuolaužos)

Mudu, tartum kas gyvus įkasė žemėje.

Lyg pasiutusios katės mieste vėl pradėjo staugti pavojaus sirenos.

Bombos!!!

Skraido plytgaliai, stiklai... Keiksmi, maldos ir sužeistųjų aimanos... Oras persisunkė troškinančiom dulkėmis ir paraku.

Šviesu, - it vidudienį...

Priešais - guli koks tai vokiečių - tankisto

nimu valdžiai, gaudų skleidimu, priešišku melu platinimu ar pabėgimu nuo sargybinių - nėra deportuojami. Jie priklauso nusikaltimo vietos MGB komanduojančių karininkų kompetencijai, karinės zonos įgaliotų valdžios, įstaigų nuostatus, tai reiškia, jie gali būti arba likviduoti arba tiesiog paleisti.

(2) MGB komanduojuojantieji karininkai turi teisę nušalinti civilinius gyventojus arba juos deportuojant arba juos sunaikinant, kai esama ypatingų sąlygų: gresiant priešui, esant maištui, sabotažui arba gresiant kariuomenės saugumui.

Išvardinti operatyvinio įsakymo punktai taikomi paminėtose Baltijos respublikose.

Likusi šio įsakymo dalis taikoma pasienio sritim - Suomijai ir Skandinavijai, esančioms galimo pavojaus zonoje.

1. MGB kalnų, parašiutininkų, narų daliniai, priskirti prie reguliarios topografijos ir žemėlapių skaitymo.

2. Teritorinės kariuomenės kariai, gali naudotis vietos kalba, turi būti nusiųsti į 8 - nių savaičių politinius kursus Kronštate ir Kalinine. Baigę kursus priskiriami prie Šiaurės Fronto reguliarių kariuomenės dalinių.»

Apie kursus Kalinine gauta tokių žinių:

Nuo 1948 m. balandžio ligi birželio mėnesio kursuose buvo lavinami MGB mechaninio transporto karininkai, parašiutininkai ir jaunesnieji karininkai. Jie buvo mokomi suomių, švedų ir vokiečių kalbų, jiems skaityta Suomijos, Švedijos ir Vokietijos istorinės, socialinės ir ekonominės apžvalgos. Apie 10.000 asmenų baigė kursus birželio mėnesyje.

Nuo liepos mėnesio pradėta koncentruoti MGB - MVD daliniai ties Baranovičiais, buv. rytinėje Lenkijoje. Matyt ši vietovė bus (buvo red) iš kur kariniai daliniai pasklis, jei dar nėra pasklidę, po Baltijos valstybes. Šio plano vyriausias vykdytojas Lietuvai, paskirtas 1948 m. gegužės mėn. prižiūrėti «atranką» ir deportacijas, yra J. S. Gavedas ar Gavedov. Rankose, iš kurių gautos šios informacijos, yra ir jo atvaizdas.

1940-41 m. Gavedovas buvo «Specialus komisaras politiniam reikalui Švenčionių apskrityje». Jo brolis J. Gaveda, NKVD majoras, buvo Vilniaus politinio komisaro pavaduotojas.

1942-45 m. J. S. Gaveda tarnavo MGB centre, užsienio saugumo skyriuje. Sakoma, kad jis kilęs iš Vilniaus srities, buvusios lenkų okupacijoje.

uniformoje. Jo veidas, lyg blynas, prikepintas prie asfalto. Nežinau - gyvas ar ne? Tokiu metu užmirštama viskas... Noriu prakalbinti: padrašinti save ir tankistą, bet susilaikau. Bombų audra kiek sumažėjo. Lėktuvai tolsta. Mano «lavonas» sujudė ir pakelia akis. Mudviejų žvilgsniai susikerta. Jo vokiškoje uniforminėje kepurėje - kaukuolė, bet veidas ir akys pasigailėjimo prašo. Vyras su kaukuole atsikelia lyg girtas ir dingsta tamsoje.

Antskridžio bombonešiai nutolo...

Trip gera, lengva...

* * *

Galvoju: - o, visgi ir vyras su kaukuole mirties bijo... Tas vyras, kuris kitiems neša tokį pat likimą - mirtį. - Bet gi jisai, nors ir su kaukuole toks pats mirtingasis, kaip ir aš be jos.

Mes visi tokie - drąsūs ir bailūs...

* * *

O anuomet?

- Sviesto ar bombų?!

- Bombų, bombų, bombų!.. - šaukė šimtai, tūkstančiai, milijonai Berlyne, Nurenberge. Šaukė, rankos tiesės viršun, it skėriai, valdyti ir pavergti...

Noras išsipildė: ant jų kaimų, miestų, bažnyčių krenta viską naikinančios bombos!!!

* * *

- Algi Algi!.. tyliai šaukiu.

- ???

- Algi???..

- ??? - tyla. Algio nėra. Kaip tyčia, prieš penkias minutes, parašutinės šviesos baigė degti. Rodos, būtų nebogai, kad dar pakabintų. Bet, sergėk Dieve, be bombų. Gana to jomarko! Bet kur Algis? - Gi buvome gretimai, o dabar?.. Susirūpinau rimtai. Keletą žingsnių pasiduodu atgal. Kairioji koja kažką palietė. Pasilenkiu ir siekiu ranka:

- Žmogus!.. Algis?.. taip... Algis...

Lango rėmai užvirtę ant jo pečių. Dešinysis smilkinys kruvinas ir pilnas stiklų. Po galva ir ir kairiuoju pečiu dar šilto kraujo klėnas.

- Algis negyvas... nel..

Valandėlę klūpau. - Bet laikas spausti, - pagalvojau. Sunkiai, sunkiai keliuos ir... mane paguldo šautuvo buožės smūgis.

- Haaalt!.. - vokiečių žandaro stabdomas balsas nuaidi gatvės viduriu ir dingsta nakties tamsumoje.

* * *

Mane pažadina telefono skambutis. Esu nedideliam, bet šiltame kambaryuke. Sėdžiu kėtėje. Vidury stolas - ant jo keli popiergaliai, tuščia nuo degtinės bonka. Mieguistas vokiečių puskarininkis tingiai pasiraivo ir nutvėręs telefono ragelį, prisistato bei keletą kart pakartoja:

- Jawol... klāaar... - ir vogčiomis žvilgterėjęs į mane, pasikalbėjimą nutraukia. Iš stalčiaus išima kokius tai dokumentus.

- Mano ar... ne? - taip... mano! Aišku, pasikalbėjimas lietė mane.

- Sušaudys?! - Aišku, kad sušaudys! - tvirtinu savyje. Vakar krėtė labai nuodugniai, bet netardė. Žadėjo vertėją parūpinti.

Uždury pasigirsta žingsniai ir prasivėrė sunkios geležinės durys: prisistato du ginkluoti vokiečiai - būsimieji mano gyvenimo liūdininkai. Mano rankos surištos ir vienas jų įsako:

— Vertig! - ir nepasijuntu, kaip atsirandu požemyje, kurio nei pradžios, nei pabaigos nesimato. Protarpiais žiba elektros lemputės.

* * *

Išgygiuoju į nežinią.

Žygiuojame, kaip kad daugel kartų, Berlyno gatvėse, teko matyti vokiečių, su cigaru dantyse, vedantį mažą kambarinį šunytį. Taip! Aš jų rankose esu tik menkas šunytis, bet jų akyse - pikčiausias vilkų veislės šuva - valkata.

O valkatos juk naikinami!..

Baimės manija - biauuri liga. Tas žymu pas psichiniai nesveikuojančius, atsiprašant... bepročius. Tos ligos simptomai pasiskėdė po 1944 metų liepos mėn. 20 dienos - paskutiniojo atentato prieš Hitlerį. Krito geriausieji maršalai, generolai ir eiliniai. Jei ne krematoriumo pečiuose, tai pašlaitėje arba darbo kabinete. Jie buvo kaltinami išdavimu ar rasės neaiškumu.

Bet aš???

Norėjosi prisipažinti:

— Aš kaltas! Jūs, dėka mano kastuvo, pralaimėjote šį karą. Rytrūsiuose ir Silezijoje per gilius iškasiau prieštankinius griovius. Taip! Jūsų tankai, be benzino, liko pakeliui gulėti, o patys pėsti nespėjat peršokti per juos. Aišku, aš išdavikas ir gal net bolševikų ar kitų šnipas.

* * *

Iš kažkur toli, toli atplaukia gražios tango melodijos. Galvoje didžiausi skausmai. Pasijuntu kniūpsčius ant grindų. Bandau pasikelti - skausmai suremia visą kūną. Praveriu akis. Perbraukiu per veidą - ranka kruvina. Galvą pasuku į dešinę - ties kojomis stovi mano mielas vertėjas su puoduku rankoje. Galva šlapia. Reiškia - gavinu...

— Vandens... - prašau. Paduoda ir įsako atsisoti. Nuryju keletą gurkšnių šalto vandens ir išspiaunu lauk tris priešakinius dantis. Vargais negalais įsakymą įvykdau - atsistoju. Paduoda ga balą laikraščio ir įsako nuvalyti kruviną veidą. O trijų dantų taip ir nebėra... Bet kas reiškia trys dan'ys... Rodos, duotum visus likusius išmušti, kad tik duotų kiek ramybės ir poilsio. Nežinau, ar per tris kalinamas paras būsiu numigęs bent tris valandas? Vis tie tardymai...

— Sakysi teisybę? - Jei ne?... ir parodė revolverį.

— Sakiau! - silpnai iškošiau pro šveplą burną.

— Tu bolševikų šnipas?!

— Ne!

* * *

Nubundu. Tyla. Aplink taipogi ramu. Vėl, iš toli, atplaukia kokio tai girdėto maršo garsai.

— Iš kur toji muzika? - O gal tik mano galvoje ūžia vertėjo «vertimai»? Ne! Tikrai plokšte liū muzika...

Tai sovietų galingi garsiakalbiai, kurie pasitatyti pirmsosiose fronto linijose, propagandai varyti apsuptųjų vokiečių tarpe. Tokia propagandinė muzika prasideda vėlyvais vakarais, kuomet fronte užviešpatauja visiška ginklų tyla. Tuo

metu operuojama gražia plokštelių muzika ir ugningais tiesos arba melo žodiais, pažadais, kokių tik sovietų propaganda gali pažadėti.

Tokiomis «meno» akimirkomis vokiečiai susimeta krūvomis, it avys žarde sočiai paėdusios. Tiki ir netiki.

Gražūs žodžiai apie taiką, gerą gyvenimą, namuose likusią žmoną, kūdikį... Dažnam išsunkia gailią ašarą iki vaikiško kukčiojimo.

— Kameradai!.. Meskite ginklus!.. Gana kraujo, eikite pas mus! - aidi sovietų pažadai.

Taip! Gana kraujo, o gana!

Ir kas iš to, jei į namus sugrįši be rankų - vien tik palaidomis rankovėmis nešinas? Ir kaip žmoną apkabinsi? Arba pabandyk iškasti jos lavoną iš subombarduotų griuvėsių...

Ir rodos, kad tais momentais įvyks stebuklas: mes ginklus vokiečiai, tą patį padarys ir sovietai. Išeis statūs iš apkasų ir kraujo, vieni kitiems puls į glėbius, ir po karštų bučių, vieni patrauks į Vakarus, - kiti į Rytus...

Juk, rodos, kraujo užtektų abiems kraugeriams!

Bet vos tik mikrofonai nutyla, - tuojau prasideda antroji programos dalis.

Ugnis paprašo žodžio ir užverda pragaras. Juk kraujo jiems dar neužteko...

MŪSU KAINOS

atatinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda. Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda.

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

LIETUVOTE

PRIEVARTAUJAMA LIETUVA

Ak, dar XVIII šimtmečio pradžioje, žemės išdirbimo srityje buvo padaryta daug pažangos. Pavyzdžiui, tūlas J. Swift - Gulliver, patekęs į Balnibari žemę, priėjo išvados:

— Šalin žagrės ir akėčios. . .

Vienintelė priemonė žemės našumui pakelti, - apdirbamos žemės plotą reikalinga aptverti, o vėliau prileisti. . .kiaulių!

Santykiu — į 1 vieną hektarą, maždaug 600 (žodžiais — šeši šimtai) kiaulių.

Ak, tu likime!

Nūdieninėje «T e r b ū Lietuvoje (išsiskaityk, žmogau: t e r b ū!) atėjūnai su kolonistais: totoriais, uzbekais, kirkizais, kelmukais ir kitokių pavardžių bei veidų savininkais sudaro 200.000 su kaupu. Lietuvoje gyventojų — 2.700.000. Bet. . . kas mėnesį išvežama iki 30.000 lietuvių. O kur dar tampomi šunų laisvės kovotojai?

Skaudi ir kruvina Tėvynės dalia.

Iš tikrųjų, nūdien Lietuva prievartaujama. Štai:

Linksmakalnio km., Pakuonio valsč. rusai įsirengė aerodromą.

Vieną vakarą į Laukiškių kaimą, tame pat valsčiuje, pas Drūlią Juozą atėjo aviacijos viršila. Šeimininko dukterį Drulytę Anele pareikalavo eiti su juo gulti. Šiai atsisakius ir pradėjus bėgti, rusas iš pistoleto nušovė šeimininko brolių, šeimininką, keturių metų vaiką ir sužeidė jaunesniąją dukterį Marijoną, kurią išsivijęs į darželį pagavo, išprievartavo ir pabaigė šūviu į galvą.

Mariampolės ap. Skriaudžių km. išprievartavo vieną 17 metų mergaitę ir jos motiną.

Arba - vokiečių laikraštis «Frankfurter Neue Presse» apie raudonąjį terorą Lietuvoje rašo:

«Tuo metu, kai pasaulis šventė Kalėdas, kai iš sakyklų spaudoje ir eterije skambėjo senieji žodžiai « . . . ir ramybė žemėje» — Pabaltijos kraštuose per 100.000 žmonių pradėjo kelionę į Rytus. Kelias dienas prieš šventes išvisų Lietuvos sričių gyventojai gavo įsakymą kitą rytą «susirikiuoti». Seneliai, vaikai, ligoniai — visi, kurie bent kiek galėjo judėti — visi buvo išvaryti į nežinią — rytų link. Likusieji gyventojai šventėms apsilviko juodais rūbais ir šventės praėjo tautos gedulo ženkle».

Jau aišku, kad Lietuva liks be lietuvių, nes Ivanovai ne tik tremia Sibiran, bet ir vietoje žudo.

Kaune miesto milicija pagavo vagį ir žmogžudį Ivanovą, demobilizuotąjį rusų armijos kapitoną, kuris buvo pagautas smaugiant žmogų. Tardant paaiškėjo, kad Ivanov pradėjo banditauti po karo pabaigos, nes bijojęs mirti iš bado, kuris siaučias jo tėviškėje.

Nuo karo pabaigos iki suėmimo jis, paties prisipažinimu, nužudęs apiplėšimo tikslais apie 50 žmonių. Paklaustas, kur jis gyvendavo, Ivanov nurodė Kauno kapines.

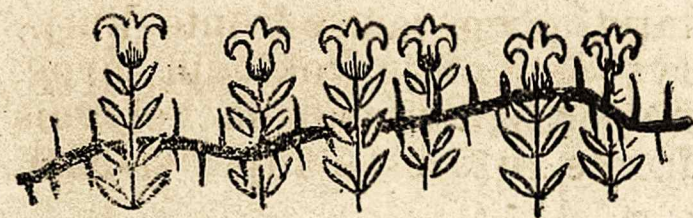
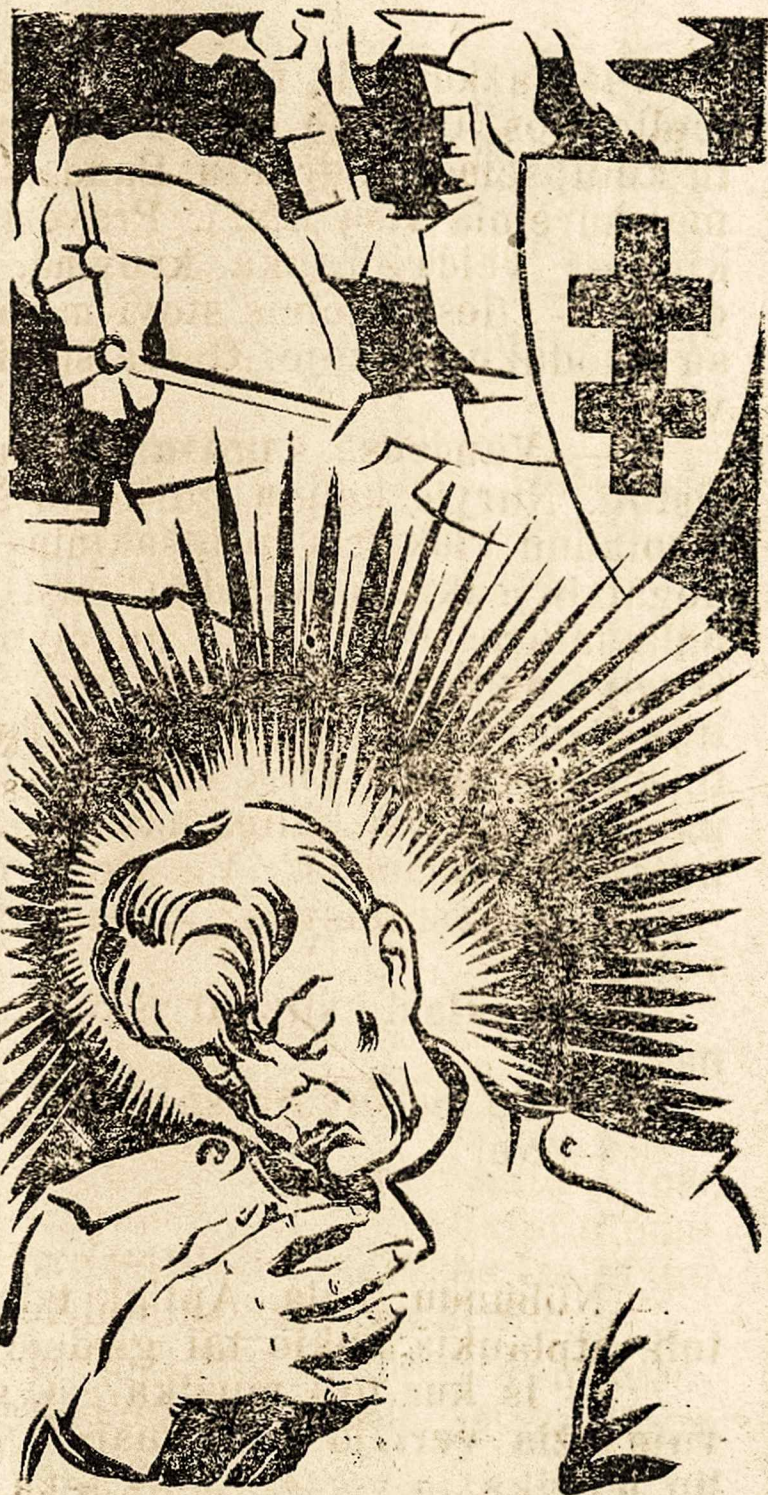
Patikrinus, rasta apie 250 neatpažintų lavonų.

Griaudu darosi, kaip Tėvynėje šeimininkauja Ivanovai ir jiems panašūs «džentelmenai»...

JUOKAS PRO AŠARAS.

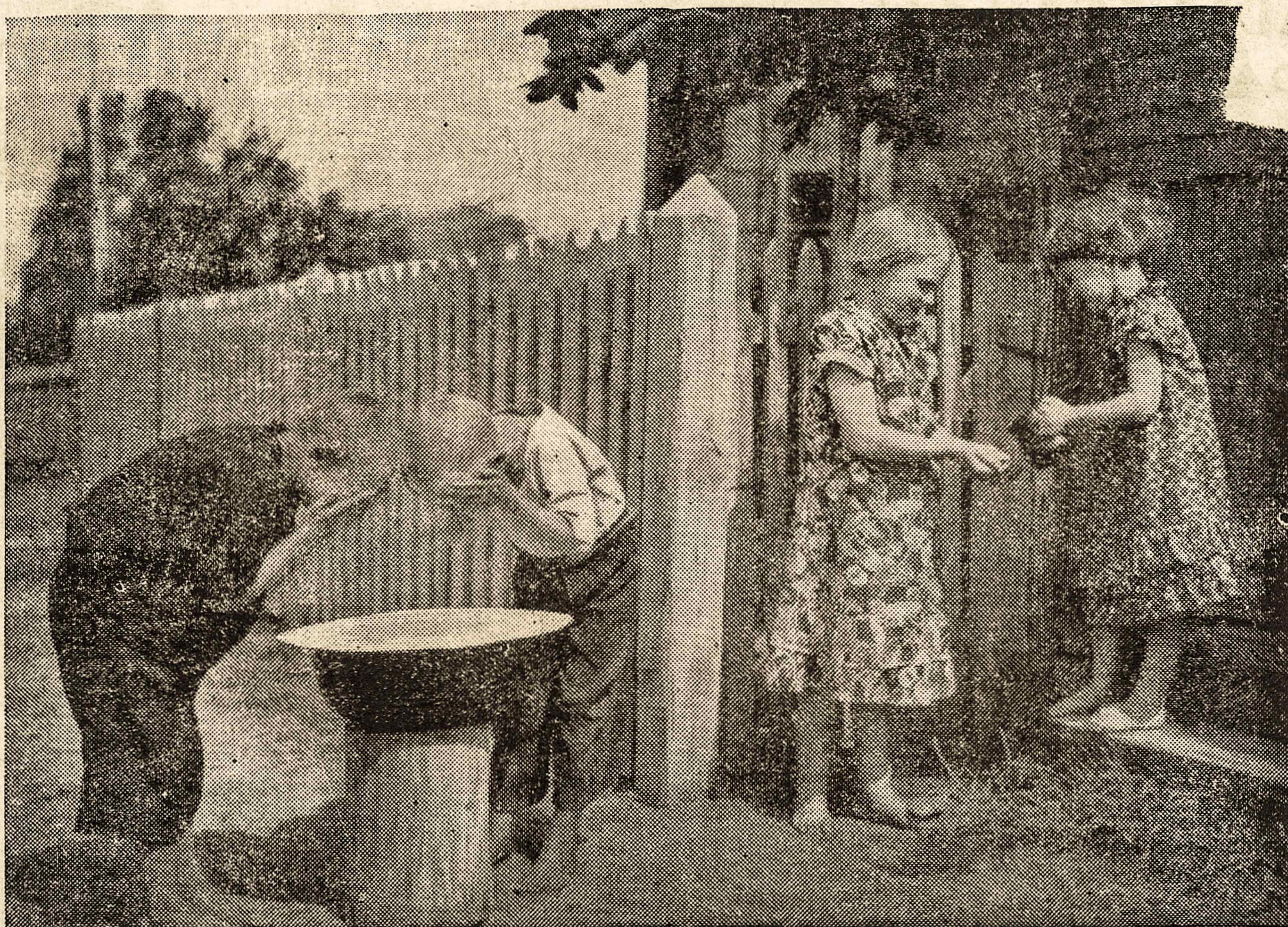
1945 m. balandžio 1 dieną buvo suimtas Judnilas Vytautas, gyv. Prienų valsč., Graužučių kaime. Jis buvo kaltinamas slapto ginklo laikymu. Suimtas buvo patalpintas Kauno NKGB kalinėjime (buv. Lietuvos Saugumo D-to rūmuose). Tardant buvo smarkiai sumuštas, suspardytas, kariamasis ir kitokiais būdais kankinamas. Kaltės neradę, priverstė pasirašyti, kad niekam nepasakos apie tardymo metodus. Tardė NKGB leitenantas Batičenko. Prieš paleidžiant, Batičenko įsakė Jundilui atsiklaupti ir melstis už jo (Batičenko) sveikatą ir puikų tardymą. Jundilui vengiant išstatyti savo religinius jausmus sadisto pajaukai, jis buvo dar kartą smarkiai sumuštas. Kada norėdamas lyg pasiteisinti, pradėjo kalbėti poteries klaidingai, vertėjas pasakė leitenantui, kad tai būsiąs tarybinis žmogus; nes ir poterių nemokas.

L. K. Jaunutis.

Al. Algis

Paklusnūs vaikai visuomet myli tvarką, švarą ir nebijo vandens. O j ū s? . .

STRIUKUM BUKUM BUKUM BUKAS

Turi ožka barzdą juodą,
Bet pienelį baltą duoda —
Aš pienelį vis geriu,
Sveikatėlės daug turiu.

Turi ožka ožkeliuką
Striukum - bucum Bukum — buką —
Viską verčia jis namuos
Ir neklauso jis mamuos.

Kad negeras ožkeliukas
Striukum — bucum Bukum — bukas,
Jam išdygs ilgi ragai,
Bėgs nuo jo visi draugai.

Aš nebūsiu kaip ožiukas
Striukum — bucum Bukum — bukas
Ant galvos nebus ragų,
Daug turėsiu sau draugų.

VYTĖ NEMUNĖLIS

Laikrodėlis

Tyliai taksi laikrodėlis,
Tyliai skaito valandėles.
Kas tik klauso laikrodėlio —
Niekuomet nepasivėlins!

Aušta rytas. Saulė teka.
Laikrodėlis tiksi, šneka.
Šeimininkė nenugirdo —
Pramiegojusi pakirdo. . .

Į mokyklą eiti laikas —
Rąžos, vartos lovoj vaikas.
Jei nežiūri laikrodėlio —
Į mokyklą pasivėlins. . .

Reik išsiusti skubų raštą —
Bėga Algirdas į paštą.
Laikrodėlin nežiūrėjęs,
Randa — paštas jau išėjęs. . .

JONAS ŠIOŽINYS

MOLOTOVAS PAKEISTAS

Didelio nusistebėjimo politiniuose sluoksniuose sukėlė Rusijos užsienio reikalų komisaro Molotovo pakeitimas vice komisaru Višinskiu.

Galimos šio pakeitimo priežastys gali būti nesugebėjimas Norvegijos atgrasinti nuo Šiaurės

— Rusija šiais metais krašto gynimo reikalams paskyrusi 79 milijonus rublių, apie 14 milijonų dolerių.

Amerikoje streikuoja 460 tūkstančių angliakasių.

Streikas paskelbtas dviem savaitėm.

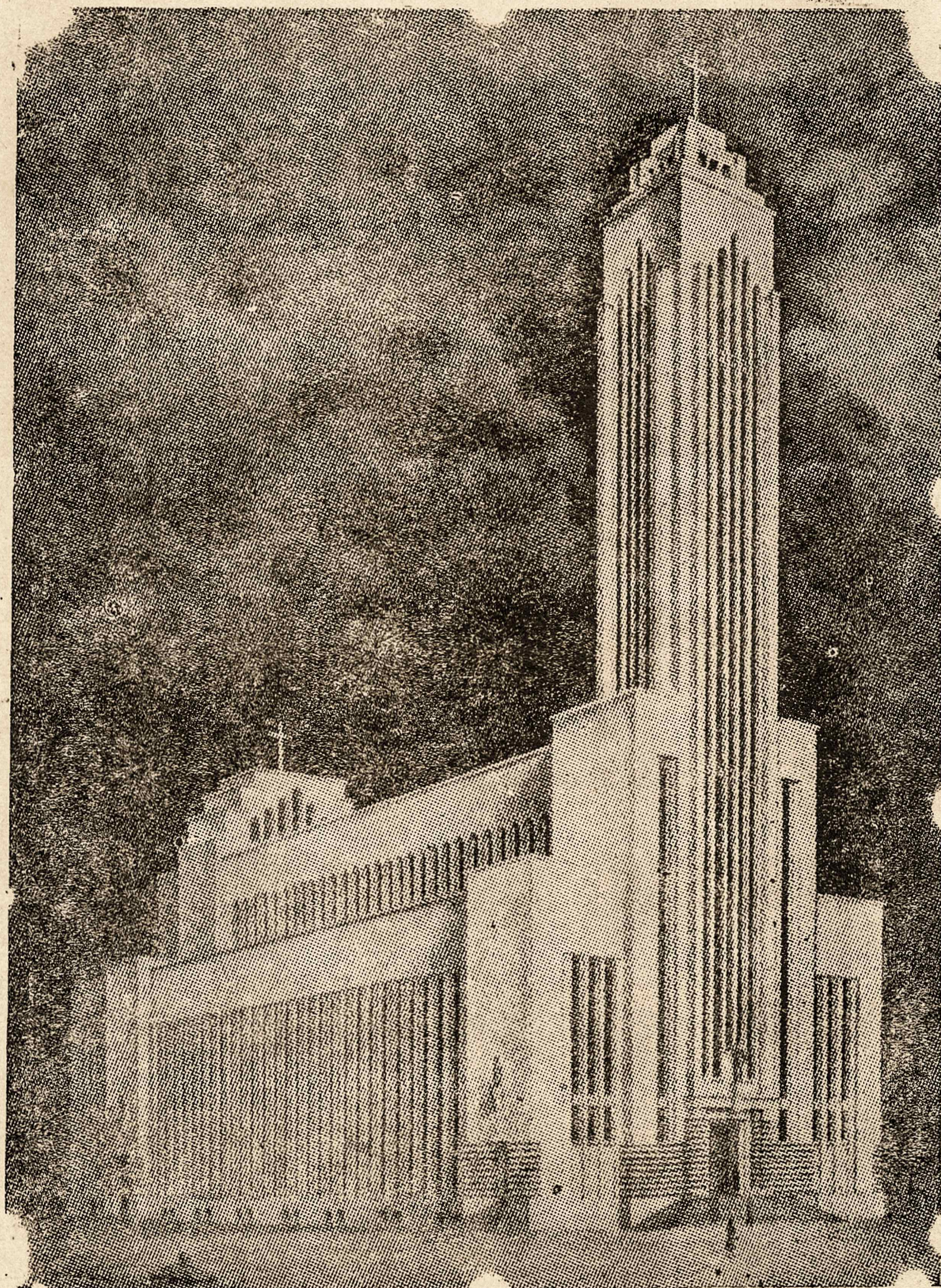
Yra pavojaus, kad truks anglies keturioms industrijoms.

kietija.

Pitsburgo miestas turi arti 2 milijonų gyventojų.

— Brazilijoje, S. Paulo mieste, bus statomos laboratorijos atominėi jėgai tyrinėti.

— Argentinoje paskelbta nauja konstitucija, sulig kuria prezidentas gali būti perrenkamas. Konstitucijos priėmimo opozi-

Didinga Prisikėlimo Bažnyčia Kaune, kurią statė visa Lietuva. O šiandien? — Bolševikai ruošia šokius ir susirinkimus...

Atlanto Sąjungos ir kiti Rusijos užsienio politikos pralaimėjimai arba reikalas pavaduoti Staliną. Stalinas esąs ligonis, sergas vėžio liga.

— Pitsburgo miestas turi plieno gamybos rekordą:

Per metus pagamina tris šimtus milijonų toneladų plieno. Daugiau negu prieškarinė Vo-

cijos partijos nedalyvavo.

Praktiškai Argentinoje opozicija yra likviduota.

Opozicinė spauda irgi valdžios kontrolėje.

Lietuviai BRAZILIJOJE

JIE TALKININKAUJA SPAUDAI

Žemiau talpiname pavardes tų «Mūsų Lietuvos» bičiulių — skaitytojų, kurie apsimokėjo prenumeratos mokestį bei prisiėdė aukomis.

Marija Slautas, Bronius Rais-

kas - po Cr. 100

Vl. Eidrigevičius - 80.00

Pr. Dutkus (Rio), P. Miškinis, K. Strėlkauskienė, V. Vitkūnas, A. Grigas, Vl. V. Polišaitis, Aldona Dagilytė, P. Brazas, K. Ausenka, A. Gaulia, Pr. Valaika, Stepas Pareigis, P. Sakevičius.

J. Stankūnas užsiprenumer-

vo į Ameriką ir Cr. 100.00 au-
kų.

Juozas Masiulis aukų Cr. 50.00
Br. Stankevičius Cr. 45.00

«Mūsų Lietuvos» bičiuliams
tariamą nuoširdų ačiū!

«Mūsų Lietuvos» Adm.

Imigracija Brazilijon

Imigracija Brazilijon eina pil-
nu tempu.

Šiomis dienomis vienas lai-
vas iš Europos atvežė virš tūks
tančio karo tremtinių.

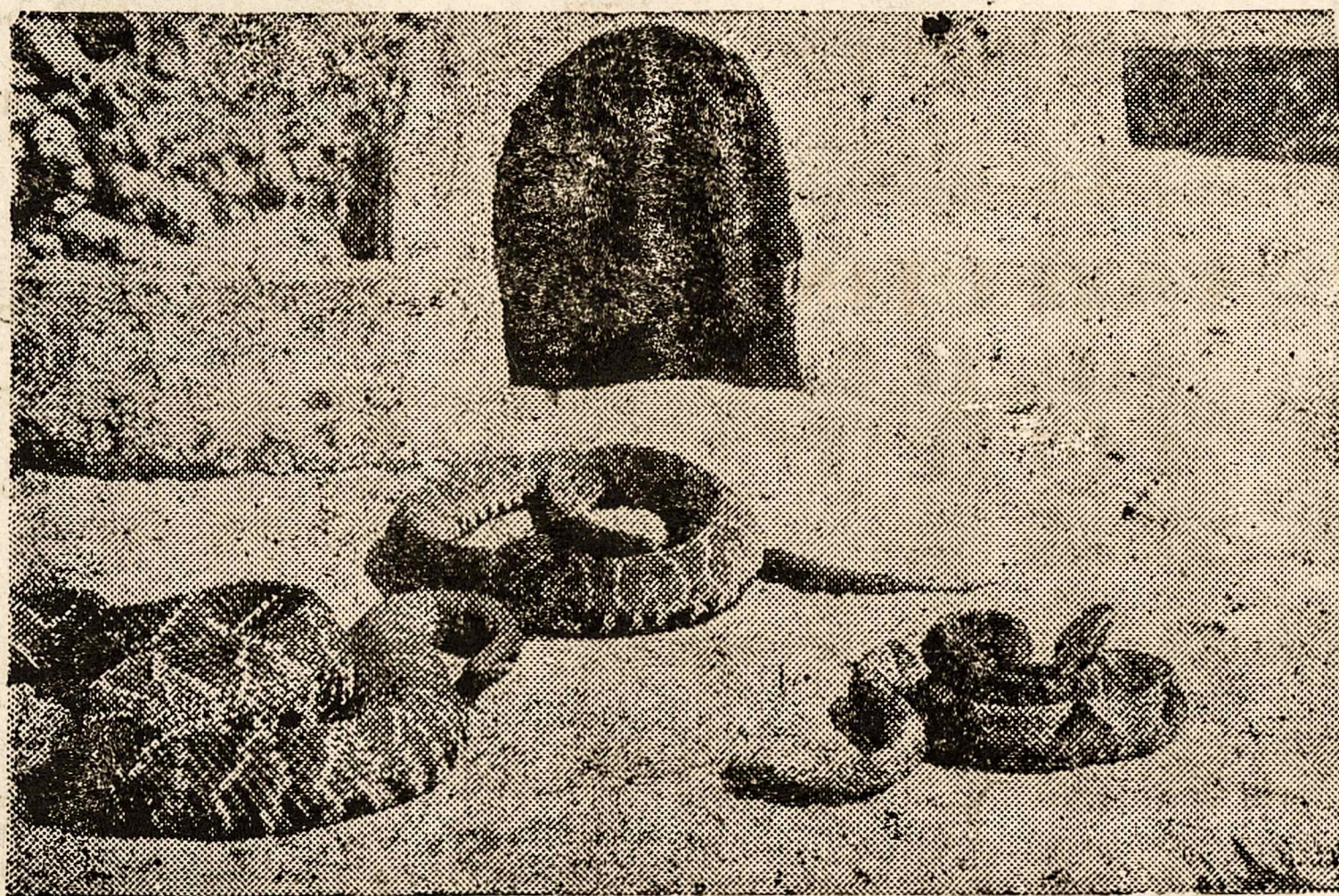
Jų tarpe, nors ir nedaug, yra
ir lietuvių.

Ilha das Flores sala ir Cam-
po Limpo perpildyti imigrantais

Atvyks lietuvis mi- sijonierius

Gegužės mėnesį iš Amerikos
atvyks lietuvis misijonierius je-
zuitas kunigas J. Kidikas, kuris
S. Paulyje ves misijas lietuvių
kalba.

Būtų pravartu, baigiant misi-
jas, atminčiai pastatyti gražų,
stilizuotą lietuvišką kryžių, kai-
po prisiminimą persekiojamos
ir kovojančios Lietuvos.

São Paulo Butantan gyvatynas.

LIETUVISKOS MUZIKOS KONCERTAS

SÃO PAULO KONSERVATORIJOS SALÉJE

Globojant Lietuvos Konsului p. Al. Polišaičiui, São Paulo lietuviškosios organizacijos (Lietuvių S-ga Brazilijoje, Lietuvių Kat. «Šv. Juozapo» B-nė, L. k. J. S-ga «Vytis») bendrai rengia lietuviškos muzikos koncertą, kuris įvyks São Paulo Konservatorijos salėje Avenida São João 269, 1949 metų balandžio mėn. 2 d. šeštadienį, 20 val. Programoje pasirodys jungtinis Bendruomenės ir Vyčių choras, o taip pat ir atskirai, vadovaujant mūsų muzikams - p. J. Stankūnui ir F. Girdauskui. Lietuviškos dainos išpildyme dalyvaus ir mūsų kolonijos solistai. Mūsų liaudies me-
no kūrybai pavaizduoti į programą įtraukta ir tautinių šokių grupė.

Visiems gerai pažįstamas ir gerbiamas muzikas p. J. Stan-
kūnas, kuris daugel metų su didele energija ir meile pasidarbavo šiai kolonijai, gaivindamas mus lietuviška daina, šiame kon-
certe diriguos paskutinį kartą prieš išvykdamas į J. A. V. Šis va-
karas kartu ir jo išleistuvių vakaras.

Kvietimus galima įsigyti Lietuvos Konsulate, pas liet. or-
ganizacijų pirmininkus ir valdybų narius, «Mūsų Lietuvos» redak-
cijoje, Vila Zelinoje, Rua Venda Nova, 116. Visos vietos yra sė-
dimos. Prie įėjimo kvietimų nebus galima gauti.

RENGĖJAI.

«Mūsų Lietuvos» bičiulius,
lietuviškos spaudos remėjus

P. P.

Juozą Matelionį,

Juozą Švėgždą,

Juozą Baužį,

Juozą Masiulį,

Juozą Skurupskį,

Juozą Vėpštą,

Vardadienio proga sveikina

«Mūsų Lietuva»

ir

Arte Grafica Lituania Ltda.

ŠVENTORIAUS TVOROS UŽ- TVĖRIMUI

Nuo š. m. sausio mėn. 9 iki
30 dienos aukojo:

A. Skrebys	Cr. 35
V. Bukienė	50
V. Krumzlaite	50
J. Petrokas	20
A. Stankevičius	20.00
R. Petraitis	20.00
J. Malinauskas	15.00
J. Simbelis	10.00
A. Jarmalavičienė	10.00
A. Bareika	10.00
M. Paukštienė	10.00
A. Mockevičius	10.00
2 N. N. aukotojai po	10.00
N. N. aukotojas	5.00
M. Šukys	5.00
M. Szezu	5.00

Nuo vasario 6 iki 27 d.

M. Trubas	46.00
P. Kolraitienė	20.00
Z. Dulinskas	15.00
A. Vižvilienė	10.00
N. Paukštytė	10.00
D. Petraitis	10.00
A. Stankevičius	10.00
E. Jarmalavičius	5.00
P. Krapinskas	5.00
M. Kleizienė	5.00
J. Barisevičius	5.00
A. Kavalevskas	5.00
J. Kujevas	5.00
A. Boreika	5.00
K. Skruzdinskas	5.00
O. Petrauskienė	1.00
Smulkiais	14.00
2 N. N. po	5.00

Už aukas nuoširdžiai visiems
dėkojame.

Statybos Komitetas

AR JAU VISI

žinote, kad pas J. STANKŪ-
NĄ galima gauti lietuviškų plo-
kštelių (discos).

Bet taip pat neužmirškite,
kad J. STANKŪNAS balandžio
6 d. išvažiuoja į Šiaurės Ame-
riką.

Todėl laiku apsirūpinkite, kad
neliktumėte be lietuviškos mu-
zikos.

PASKUTINIS MUZIKOS POPIETIS

Sekmadienį, kovo 20 d. 3
val. po piet, Vila Zelinos mo-
kyklos patalpose įvyks pasku-
tinis muzikos popietis, vedant
kompozitoriui J. Stankūnui, ku-
ris balandžio 6 d., drauge su šei-
ma, išvyksta Amerikon.

Kaip patirta, tai lietuviškoji
visuomenė žada skaitlingai apsi-
lankyti.

Bus įdomi programa.
Dalyvaukime visi!

Gera proga

Jei nori laimėti gerą radio
su vitrola ir padėti Bendruome-
nės chorui nuosavybėn įsigyti
piano, tai nieko nelaukdamas
pirk rifą tik už Cr. \$5.00 ir lai-
mėsi radio Zenith su vitrola.

Rifus galima gauti pas Ben-
druomenės choristus, Vyrų Bro-
lijos ir kitus platintojus.

SKAUTŲ DĖMESIUI

Kovo mėn. 20 d. 15 val. Moko-
je, rua Lituania 67 nr., įvyks
skautų ir skaučių sueiga.

Ta pat dieną 17 val. šaukiamas
Chavantes draugovės valdybos
posėdis.

8 val. bus suruoštas skautų
laužas.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškau savo brolio Stepo Er-
slovo, gim. 1899 m.

Ką nors aple jį žinančius pra-
šau pranešti šiuo adresu:

Boleslovas Erslovas, 33 Roal
str. Farnham, Qne. Canada.

PADĖKA

Mūsų Mylimai Motutei Mika-
linai Skorupskienei mirus, pa-
reiškusiems liūdesio valandoje
užuojautos ir dalyvavusiems
laidotuvėse, nuoširdžiai dėkoja-
me.

Aleksandras, Juozas ir Stasys
Skorupskiai.

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą
RESTORANA

Lietuviški valgiai. Malonus patarnavimas. Jauki
aplinkuma. Pavyzdinga švara. Kainos prieinamos.

Praça Carlos Gomes, 180 - Tel. 6-2843 - S. Paulo

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

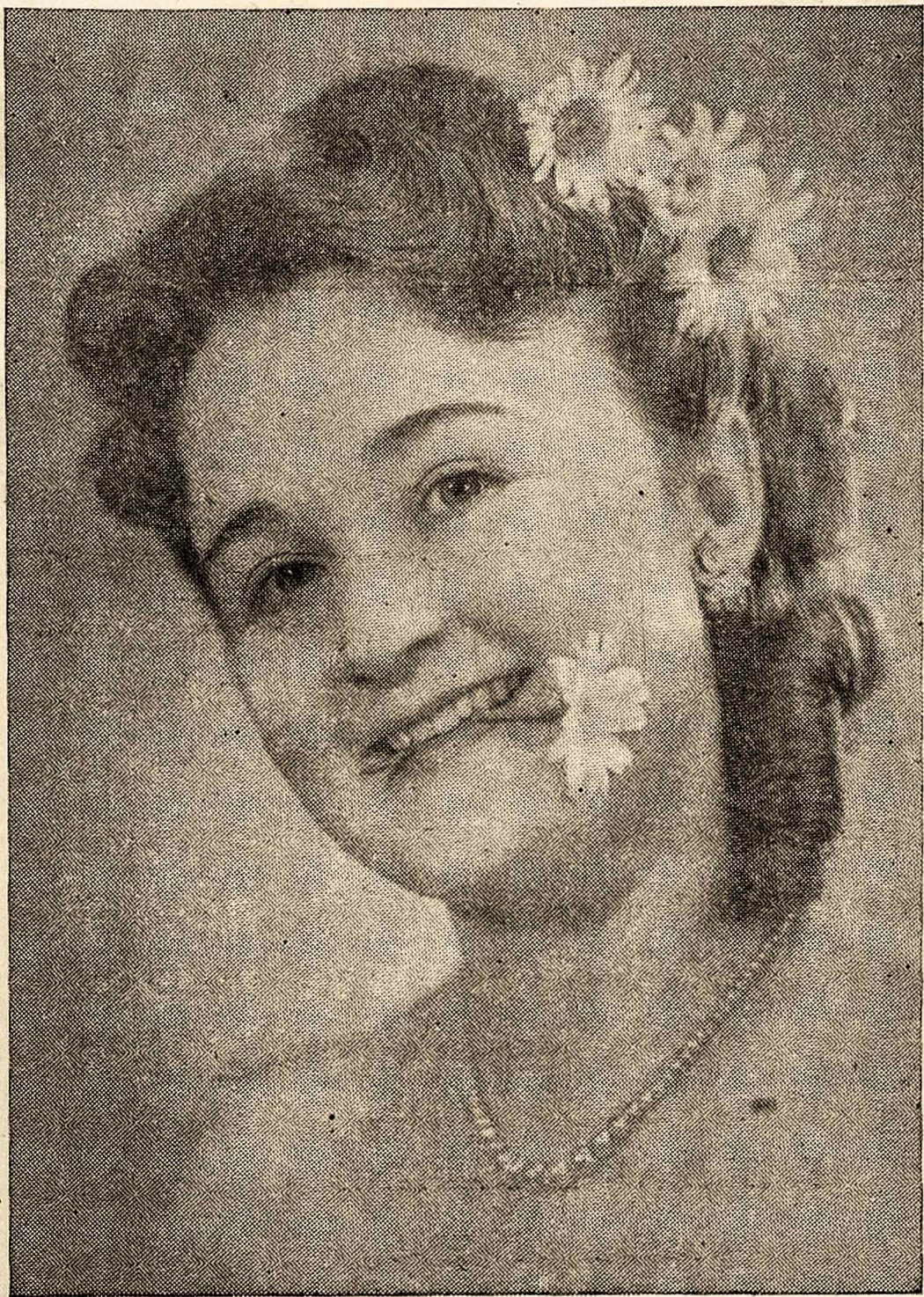
RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

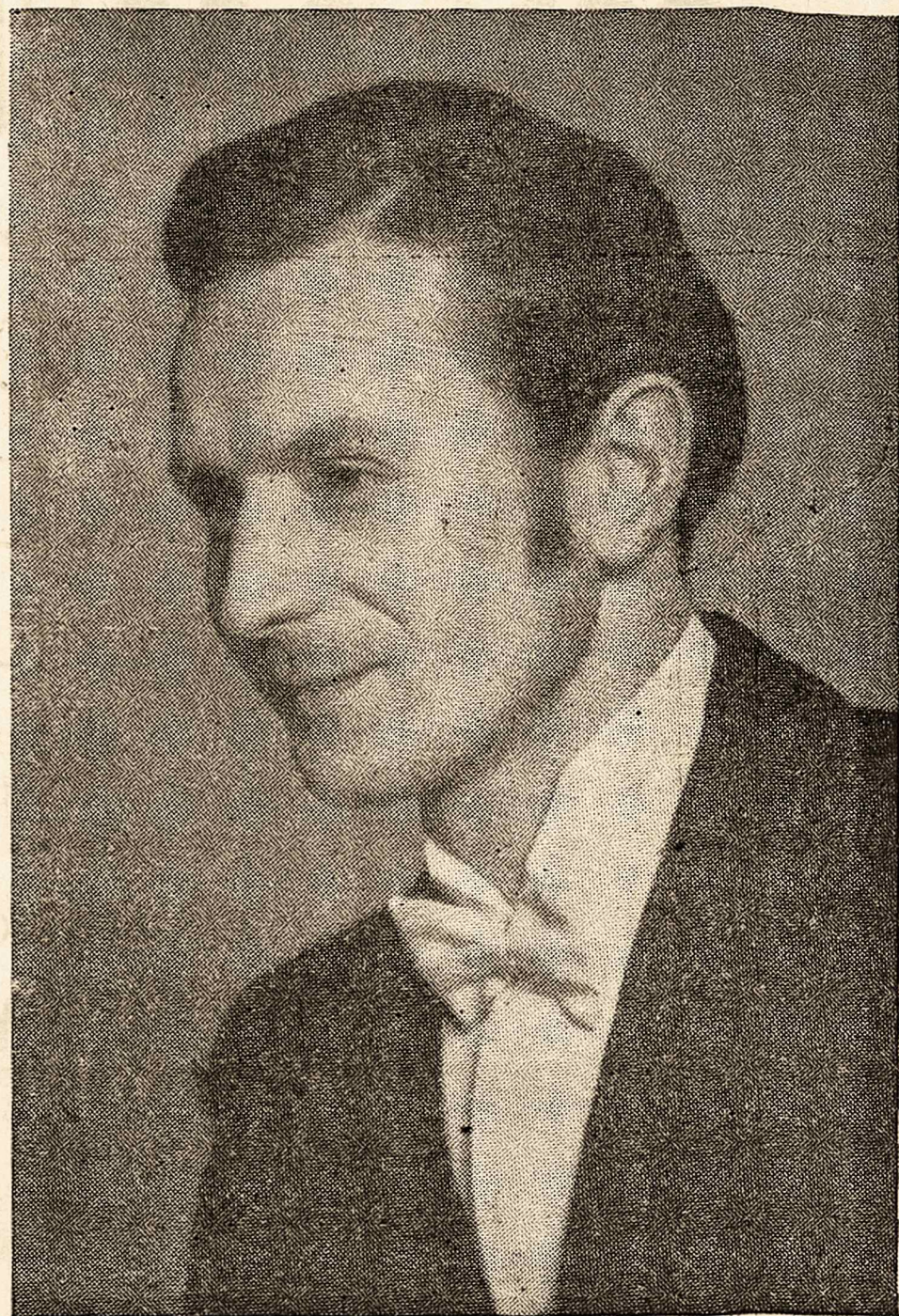
CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

LIETUVIŲ SĄJUNGA BRAZILIJOJE

YIA ISORI - sopranas

LUBO MACIUK-MARTINI - tenoras

RUOSIA UKRAINIEČIŲ SOLISTU

KONCERTA

kuris įvyks š. m. balandžio mėn. 23 d. 20 (8) valandą

RUA LITUANIA, 67 - (Alto da Moóca)

Koncerte dalyvaus žymūs ukrainiečių solistai

YIA ISORI - sopranas

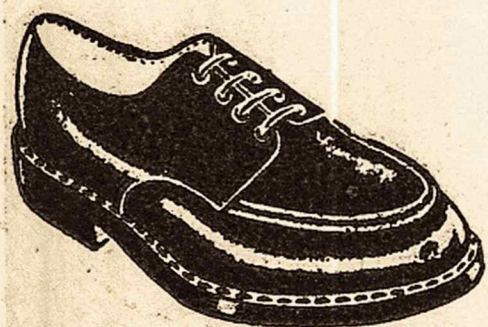
ir

LUBO MACIUK-MARTINI - tenoras,

kurie su pasisekimu koncertavo Europoje ir Brazilijoje.

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVŲ" SAVO PRIETELIAMS

**CASAS
SÃO JORGE**

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

☆

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

SIUNTINIAI

iš

Šveicarijos arba Danijos

Pačių paruošti siuntiniai ir
PINIGAI

geriausia persiųsti per

SOC. COM. TRANSATLANTICA LTDA.
Maisto skyrių

R. DOM JOSÉ DE BARROS, 264 - 3.O AND. S. 305

LIETUVISKAS RESTORANAS

VALGYKLA

— POVILO JOTEIKOS —

Skanūs pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.
RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA